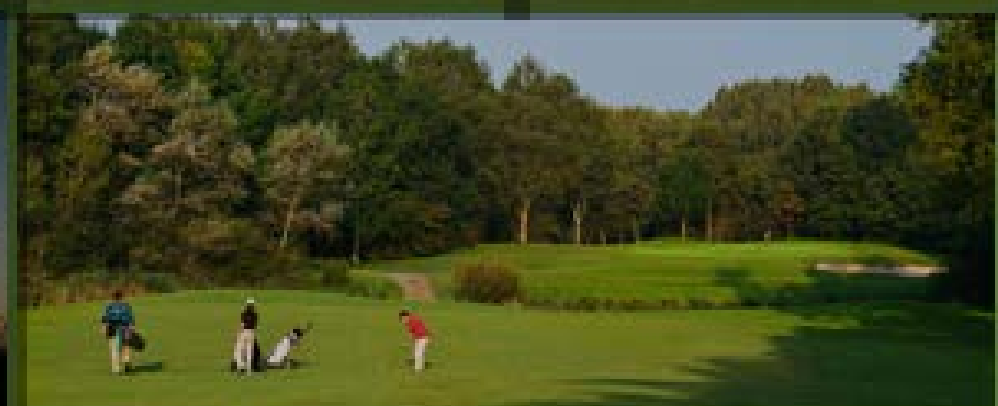

Afstudeeronderzoek naar de Drentse golfer

Stenden University Leeuwarden

Auteur: Malon Schilder

Datum: Juni 2014

Project 18 Holes

“Promoten van de provincie Drenthe voor golfers”

Auteur:

Naam : Malon Schilder
Adres : Piersonstraat 8
Postcode : 7331 TC
Plaats : Apeldoorn
Telefoonnummer : 06 810 46 771
Email : malon.schilder@student.stenden.com
Studentennummer : 99868
Opleiding : Leisure Management
Studiejaar : 4

Opleiding:

Naam : Stenden Hogeschool
Adres : Rengerslaan 8
Postcode : 8917 DD
Plaats : Leeuwarden
Begeleider : Steffen Fokkema
Email : steffen.fokkema@stenden.com
Telefoonnummer : 058 244 13 21

Project:

Naam : Project 18 Holes
Begeleidster : Jacqueline Lambrechtse
Email : j.lambrechtse@kpnmail.nl
Telefoonnummer : 06 515 964 05

Apeldoorn, juni 2014

I. Authenticiteitsverklaring Leisure Management

Verklaring

1. Ik heb deze scriptie zelf vervaardigd.
2. De scriptie is niet eerder benut door anderen of door mijzelf, zijnde onderdeel van een eerdere aanvraag voor het behalen van een graad of diploma.
3. De scriptie vormt een verslag van een onderzoek dat door mijzelf verricht is.
4. Alle citaten in deze scriptie zijn conform APA als zodanig herkenbaar, tevens wordt de bron van ieder citaat specifiek en conform APA vermeld.

Naam: _____

Handtekening: _____

Datum: _____

Golf is een balspel waarbij er met een golfclub vanaf de tee (afslagplaats) een kleine, harde bal weggeslagen wordt in de richting van de green waar de hole zich bevindt. De hole is gemarkeerd met een vlag waarbij het doel is om in zo min mogelijk slagen de bal in de hole te krijgen.

II. Samenvatting

Het project 18 Holes is opgezet met als algemeen doel om de provincie Drenthe aantrekkelijker te maken voor golfers van buiten de provincie zowel op nationaal als op internationaal niveau. Het project is opgezet in samenwerking met diverse partners waaronder vier golfaccommodaties uit Drenthe.

De golfsport heeft in de afgelopen twintig jaar een enorme ontwikkeling doorgemaakt. Helaas is in het afgelopen jaar de golfsport niet gestegen maar gelijk gebleven. Daardoor moeten de golfaccommodaties hun service, kwaliteit en diensten verbeteren en beter afstemmen op de bezoekers om het bezoekersaantal weer te laten stijgen. In de provincie Drenthe zijn negen golfaccommodaties gevestigd met allen hun eigen type baan en faciliteiten.

Het doel van dit onderzoek is een analyse en adviesrapport waarin de trends en ontwikkelingen voor de komende jaren op het gebied van de golfsport zijn beschreven, en een analyse met aanbevelingen welke doelgroepen potentieel de grootste bijdrage kunnen leveren aan de doelstellingen van het project 18 Holes.

Om dit doel te behalen zijn de volgende hoofdvragen opgesteld:

“Wat zijn de trends en ontwikkelingen in de komende jaren op het gebied van de golfsport?”

“Wat is het profiel van de bezoekers, zowel leden als greenfeespelers, van golfclubs in Drenthe?”

Het onderzoek wordt met de hoofdvragen uitgevoerd, welke worden ondersteund door verschillende deelvragen. Het onderzoek bevat een deskresearch gecombineerd met veldonderzoek. Eerst wordt onderzocht welke organisaties in Nederland belangrijk zijn voor de golfsport. Daarna worden de verschillende golfaccommodaties in Drenthe in kaart gebracht en vervolgens wordt er onderzoek gedaan naar de trends en ontwikkelingen op het gebied van de golfsport. Hierna wordt het veldonderzoek uitgevoerd en zijn enquêtes gehouden onder de bezoekers van de golfaccommodaties in Drenthe.

Uit de deskresearch blijkt dat er aantal trends en ontwikkelingen zijn die invloed hebben op de golfaccommodaties in Drenthe en het aantal bezoekers verklaart. Daarbij is de vergrijzing een belangrijke. Wat betekend dat er de komende jaren veel ouderen 65 jaar of ouder worden. De golfsport dient de vergrijzing te zien als een positieve ontwikkeling aangezien de ouderen van nu meer geld te besteden hebben en actiever in het leven staan. Tegenwoordig heeft ook de persoonlijke leefstijl van golfers invloed op de vrijetijdskeuzes van de bezoekers. Op deze manier kan er beter worden ingespeeld op de wensen en behoeften van

de bezoekers. Eveneens is een technologische trend het gebruik van internet en social media. Ook steeds meer ouderen van 55 jaar of ouder maken gebruik van mobiel internet.

Uit het veldonderzoek is gebleken dat er veel meer mannen golfen dan vrouwen. De doelgroep die voornamelijk golft valt in de leeftijdscategorie van 61 – 70 jaar. En maar een kleine groep is jonger dan 30 jaar oud. Veel golfclubleden van de accommodaties in Drenthe komt zelf ook uit Drenthe. De reden die hiervoor gegeven is omdat zij uit de woonomgeving van Drenthe komen. Gemiddeld legt een golfclublid 16 km af om de baan in Drenthe. Er komen relatief weinig greenfeespelers uit de provincie Drenthe zelf, maar voornamelijk uit Noord-Holland en Groningen. De greenfeespeler legt gemiddeld veel km af om de golfaccommodatie te bereiken, namelijk: 139 km. Een reden waarom golfclubleden en greenfeespelers naar de provincie Drenthe gaan is vanwege de mooie omgeving.

Uit de conclusies is gebleken dat de focus gelegd moet worden op de doelgroepen man en vrouw met een leeftijd van 46 – 60 jaar en 61 tot en met 70 jaar. Deze doelgroepen kunnen de meeste bijdrage leveren aan de doelstellingen van het project 18 Holes om de provincie Drenthe aantrekkelijker te maken voor golfers van buiten de provincie. Deze groepen zijn de 'vergrijzers', maken actief gebruik van internet en social media en hebben vaak een hoog inkomen.

De aanbevelingen hoe de golfaccommodaties hun aanbod aantrekkelijker kunnen maken omvatten het verbeteren van de faciliteiten. Een aanbeveling is het plaatsen van een toilet en waterpunt op de baan zodat een ronde golf niet onderbroken hoeft te worden en de faciliteiten ook op de baan aangeboden kunnen worden. De twee andere aanbevelingen welke worden gegeven zijn het uitbreiden van het restaurant en het implementeren van sport- en spel element waarbij gedacht kan worden aan een fitnessruimte op langer termijn.

Ook zijn er aanbevelingen gegeven om het aanbod in lidmaatschappen en greenfee-arrangementen divers te maken. De focus ligt hierbij op familiegolf en familielidmaatschappen, arrangementen waarbij de focus ligt op studenten en twintigers, en het twilight-tarief welke is bedoeld voor mensen die na hun werkdag een ronde golf kunnen spelen. De laatste aanbeveling is een combinatie van sport- en spelelement door golf te combineren met bridge.

Door de aanbevelingen uit te voeren in de praktijk zal het aanbod van de golfaccommodaties aantrekkelijker worden voor golfers van binnen en buiten de provincie Drenthe. Waardoor het bezoekersaantal op den duur zal toenemen.

III. Executive summary

The project 18 Holes was founded with the main goal to make the province Drenthe more attractive for golf players from outside the province at national and international level. The project is set up in collaboration with various partners including four golf accommodations for Drenthe.

In the recent years the golf sport is developed tremendously. Unfortunately, the last year the golfsport is not grown but remained the same. Now the golf accommodations need to improve their service, quality and services at the visitors to raise the number of visitors again. The province of Drenthe consists of nine different golf accommodations with all a different golfcourse and own facilities.

The purpose of this study is an analysis and advisory in which the trends and developments for the coming years are described. And an analysis with recommendations which groups can contribute to the objectives of the project 18 Holes.

To achieve this goal, the following main questions prepared:

"What are the trends and developments in the coming years in the field of golf?"

"What is the profile of the visitors, both members and green fee players, golf clubs in Drenthe?"

The research is conducted with the main questions, which are supported by several sub-questions. The study includes a desk research combined with fieldwork. First examine which organizations are important in the Netherlands for golf. Afterwards the golf accommodations in Drenthe mapped and then research is being done on the trends and developments in the field of golf. After this, the field research conducted and surveys conducted among visitors to the golf accommodations in Drenthe.

The desk research shows that there are some trends and developments that affect the golf accommodations in Drenthe and the number of visitors explains. An important trend is the 'vergrijzers'. Which means that in the coming years, many older people are 65 years or older. Golf is seen as a positive development since the old people more money to spend and are more active in life. Aging Nowadays, the personal lifestyle of golfers affect the choices of leisure visitors. In this way can better respond to the needs of the visitors. It is also a technological trend using the Internet and social media. More and more people aged 55 or older use mobile internet.

Field research has shown that there are many more men than women playing golf. The target group mainly waving falls in the age group of 61-70 years. And only a small group is younger than 30 years old. Many club members of the accommodations in Drenthe coming out of the province. The reason given for this is because they come from the neighborhood of Drenthe. Average drives a golf club member 16 km to the accommodation in Drenthe. There are relatively a few green fee players from the province of Drenthe itself, but mainly from Noord-Holland and Groningen. The green fee player puts a lot of miles on average to reach the golf accommodation namely: 139 km. One reason why club members and green fee players to the province of Drenthe go is because of the beautiful surroundings.

The conclusions shows that the focus should be on the targetgroup of men and women aged 46 put - 60 years and 61 to 70 years. These groups can most contribute to the objectives of the project 18 Holes to the province of Drenthe and to attracte more golfers from outside the province. These groups and the 'vergrijzers', are active users of Internet and social media, and often have a high income.

The recommendations how the golf accommodations to make their offer more attractive needs to improving their facilities. One recommendation is to put a toilet and water point on the green so that a round of golf not need to be interrupted. The other two recommendations which are given are expanding the restaurant and implementing sports and play element like an gym space.

There are also recommendations given to supply in a variety of memberships and fee arrangements. The focus is on family golf and family memberships, arrangements in which the focus is on students and twenties, and the twilight-rate which is intended for people who after working wants to play golf. The last recommendation is a combination of sport and game element by combining bridge golf.

The put the recommendations in practice the offer of the golf accommodations will be attractive to golfers from within and outside the province of Drenthe. Which will increase the number of visitors.

IV. Voorwoord

Voor u ligt het onderzoek in opdracht van het project 18 Holes geschreven, dienstdoende als afstudeerproject van de opleiding Leisure Management aan Stenden Hogeschool Leeuwarden. Tijdens mijn afstuderen heb ik onderzoek gedaan naar de nieuwe generatie golfers in Drenthe.

Ik heb onderzoek gedaan naar de trends en ontwikkelingen op het gebied van de golfsport in Drenthe en naar het profiel van de golfer in Drenthe. Door dit te onderzoeken kunnen de golfaccommodaties hun service, kwaliteit en diensten beter afstemmen op de voorkeuren van hun leden en de gasten.

Het project 18 Holes is in samenwerking met diverse partners opgezet met als algemeen doel om de aantrekkelijkheid van Drenthe beter te promoten voor golfers. Dit onderzoek op het gebied van de golfsport was vanaf het begin af aan al een uitdaging. De wereld van de golfsport was voor mij onbekend maar daarom heeft het mijn interesse gewekt.

Voor het goed uitvoeren van mijn onderzoek heb ik van diverse mensen hulp gehad. Ik wil dan ook in het bijzonder Jacqueline Lambrechtse bedanken. Zij heeft mij vanaf het begin van mijn onderzoek enorm geholpen voor het wegwijs maken in de golfwereld. Ze heeft mij van veel nuttige informatie voorzien. Al snel veranderde die onbekende wereld in een bekende wereld.

Daarnaast wil ik Steffen Fokkema bedanken voor zijn begeleiding, tijd en geduld tijdens het afstuderen. En als laatste bedank ik graag de golfaccommodaties uit Drenthe die hebben meegewerkt aan mijn onderzoek en de moeite hebben genomen om het onderzoek succesvol uit te kunnen voeren.

Apeldoorn, juni 2014

Malon Schilder

V. Inhoudsopgave

I.	Authenticiteitsverklaring Leisure Management.....	2
II.	Samenvatting.....	4
III.	Executive summary	6
IV.	Voorwoord	8
V.	Inhoudsopgave	9
Bijlage I	: Overzicht Drentse Golfaccommodaties	13
Bijlage II	: Zeven klantprofielen.....	13
Bijlage III	: Enquête golfclubleden	13
Bijlage IV	: Enquête greenfeespelers.....	13
Bijlage V	: Ranking sportbonden en social media gebruik.....	13
Bijlage VI	: Bevolkingspiramide en bevolkingsopbouw Drenthe	13
Bijlage VII	: Resultaten enquêtes	13
Bijlage VIII	: Beoordelingsformulier scriptie 2013 - 2014.....	13
VI.	Lijst van begrippen.....	14
Deel I - Algemene inleiding.....		16
1. Beschrijving onderzoek		16
1.1 Aanleiding onderzoek.....		16
1.2 Relevantie		17
1.3 Vraagstuk en projectdoelstellingen.....		17
1.4 Leeswijzer		18
Deel II – Onderzoeksdeel		19
2. Onderzoeksopzet		19
2.1 Onderzoeksdoelstelling		19
2.2 Hoofdvragen.....		19
2.3 Onderzoeksvragen		19
2.4 Methode en technieken onderzoek.....		20
2.4.1 Deskresearch.....		20
2.4.2 Veldonderzoek		21

2.4.3 Verantwoording enquêtes	21
2.4.4 Opzet enquête	22
2.4.5 Data-analyse	23
2.5 Betrouwbaarheid en validiteit	23
2.5.1 Betrouwbaarheid onderzoek	24
2.5.2 Validiteit onderzoek.....	24
3. Golfsport in Nederland.....	26
3.1 Ontwikkelingen in de golfsport.....	26
3.1.1 Ontwikkeling golfclubs en golfbanen	27
3.2 Organisaties binnen de golfsport	28
3.2.1 De Nederlandse Golf Federatie.....	28
3.2.3 De Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties	29
3.2.3. PGA Holland	30
3.3.4. Dutch Golf Teaching Federation.....	31
3.3.5. Nederlandse Greenkeepers Associatie	31
3.4 Samenvatting	31
4. Golfsport in Drenthe	32
4.1 Bevolking Drenthe	32
4.2 Toeristisch aanbod	33
4.3 Golfclubs Drenthe.....	33
4.3.1 Drentsche Golf & County Club, Zijerveen	33
4.3.2 Drentse Golfclub 'De Gelpenberg', Aalden	34
4.3.3 Golfclub 'de Semslanden', Gasselternijveen	34
4.3.4 Golfclub Havelte, Havelte	35
4.3.5 Golfclub Holthuizen, Roden.....	35
4.3.6 Golfclub Martensplek, Tiendeveen	36
4.3.7 Green Meet*s, Erica.....	36
4.3.8 BurgGolf Emmen, Emmen	36
4.3.9 Stichting Golfpark Exloo	37
4.4 Samenvatting	37
6. Trends en ontwikkelingen	38

5.2	Demografische trends & ontwikkelingen.....	38
5.3	Economische trends & ontwikkelingen	39
5.4	Sociaal-culturele trends & ontwikkelingen	40
5.5	Technologische trends & ontwikkelingen.....	41
5.6	Ecologische trends & ontwikkelingen.....	42
5.7	Politieke trends & ontwikkelingen	43
5.8	Samenvatting	44
7.	Lifestyle en profielen van de golfer.....	45
6.1	Socio-demografische kenmerken van golfers	45
6.1.1.	Verschillen vroeger en nu.....	46
6.2	Vier geotypen golfers	46
6.3	De zeven klantprofielen.....	47
6.3.1	Analyse van de klantprofielen.....	47
6.4	Samenvatting	49
8.	Resultaten veldonderzoek	50
7.1	Respondenten.....	50
7.2	Respondenten per baan.....	52
7.3	Respondenten per provincie.....	52
7.4	Reistijd/KM per bezoeker	54
7.5	Handicapregistratie greenfeespelers	55
7.6	Waarom golf?.....	55
7.7	Aantal holes	56
7.7	Waarom speelt u golf op deze baan?	57
7.8	Beoefenen andere sport.....	60
7.9	Wat moet een golfclub nog meer bieden?	60
9.	Conclusies	61
8.1	Conclusies literatuuronderzoek	61
8.2	Conclusies veldonderzoek.....	62
8.3	Profielbeschrijving bezoekers.....	63
8.2.1	Profiel golfclubleden Drenthe	63
8.2.2	Profiel Greenfeespeler Drenthe.....	64

8.3 Eindconclusie	64
10. Aanbevelingen	65
11. Reflectie	67
12. Bibliografie.....	68
13. Bijlagen.....	72
Bijlage I : Overzicht Drentse Golfaccommodaties	72
Bijlage II : Zeven klantprofielen.....	72
Bijlage III : Enquête golfclubleden	72
Bijlage IV : Enquête greenfeespelers	72
Bijlage V : Ranking sportbonden en social media gebruik.....	72
Bijlage VI : Bevolkingspiramide en bevolkingsopbouw Drenthe	72
Bijlage VII : Resultaten enquêtes	72
Bijlage VIII : Beoordelingsformulier scriptie 2013 - 2014.....	72

Lijst van bijlagen

Aan het eind van dit rapport zijn de volgende bijlage te vinden:

Bijlage I	:	Overzicht Drentse Golfaccommodaties
Bijlage II	:	Zeven klantprofielen
Bijlage III	:	Enquête golfclubleden
Bijlage IV	:	Enquête greenfeespelers
Bijlage V	:	Ranking sportbonden en social media gebruik
Bijlage VI	:	Bevolkingspiramide en bevolkingsopbouw Drenthe
Bijlage VII	:	Resultaten enquêtes
Bijlage VIII	:	Beoordelingsformulier scriptie 2013 - 2014

VI. Lijst van begrippen

In dit rapport komen een of meerdere begrippen en of afkortingen voor. Onderstaand een uitleg van de begrippen en/of afkortingen.

NGF	Nederlandse Golf Federatie De NGF is de sportfederatie van Nederland op het gebied van golf.
NVG	Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties De NVG is de branche- en werkgeversorganisatie van de golfbanen in Nederland.
PAR	Professional Average Result De waarde van de holes.
Profiel	Beschrijving van de achtergrond kenmerken van een bezoeker zoals demografische variabelen, gedragskenmerken en waarde kenmerken.
Golfbaan	Een golfbaan is het speelveld, ofwel de fysieke ruimte waar de golfers de sport kunnen beoefenen (NGF, 2013).
Golfclub	De golfclub is de organisatie als collectief. De organisatie staat voor de beleving van de golfsport die geregistreerd is bij de NGF en voldoet aan de daarvoor geldende criteria van de NGF (NGF, 2013).
Homecourse golfclub	Een homecourse is een ander woord voor de 'thuisbaan' van de of golfer.
Greenfee wordt	Een greenfee betekent een toegangsbewijs voor een ronde golf. Een greenfee is een bedrag dat door een golfaccommodatie gevraagd aan bezoekers die geen lid zijn van de club.
Greenfeespelers	Greenfeespelers zijn vrije golfers en D-leden. Greenfeespelers staan geregistreerd bij de NGF maar zijn geen lid van een betreffende club.
Golfclubleden	Dit zijn golfers die geregistreerd staan bij de NGF en lid zijn van een golfclub.

Golfprofessional	De golfprofessional is de instructeur op het gebied van de golfsport. De professional heeft een belangrijke rol in het stimuleren en ontwikkelen van de golfers
Golf Handicap	Een handicap is een indicatie van de speelsterkte van een golfer en is gerelateerd aan de waarde van de holes, ook wel de par genoemd (golfersinfo.nl, 2014).

Deel I - Algemene inleiding

1. Beschrijving onderzoek

In deel I van dit rapport zal er een globale beschrijving worden gegeven van het onderzoek. Ten eerste zal de aanleiding van dit onderzoek worden aangegeven, waarna vervolgens de doelstellingen aan bod komen van het project 18 Holes. Aan het eind van het hoofdstuk wordt de opbouw aan de hand van de leeswijzer toegelicht.

1.1 Aanleiding onderzoek

Het project 18 Holes is in samenwerking met diverse partners opgezet met als algemeen doel om de aantrekkelijkheid van Drenthe beter te promoten voor golfers en dit zowel op nationaal als internationaal niveau. Deelnemers in deze werkgroep zijn verschillende onderwijsinstellingen, ondernemersplatforms en golfaccommodaties zoals de Drentsche Golf & Country Club (Assen), DGC De Gelpenberg (Aalden), en Golfclub Green Meet's (Erica).

Uit diverse onderzoeken welke onder andere zijn uitgevoerd door de Nederlandse Golf Federatie (verder te noemen NGF) is gebleken dat de provincie Drenthe veel meer te bieden heeft op het gebied van de golfsport dan nu wordt aangenomen. Op 31 december 2013 telt de NGF in Nederland 389.515 geregistreerde golfers. Hiervan spelen er 6.397 in Drenthe. De provincie beschikt over 11 golf accommodaties met uitstekende horeca en hotel faciliteiten. Drenthe zou dus, gelet op de beschikbare capaciteit, veel meer gastspelers kunnen ontvangen dan nu het geval is.

De aanleiding voor het project 18 Holes om dit onderzoek uit te laten voeren en te beschrijven is omdat er de behoefte is een plan te ontwikkelen om Drenthe aantrekkelijker te maken voor golfers van buiten de provincie. Dit onderzoek naar de nieuwe generatie golfer biedt hier uitkomst voor. Dit onderzoeks-adviesrapport zal namelijk inzicht geven wat de trends en ontwikkelingen zijn op het gebied van de golfsport. Door een beter beeld te hebben wat de trends en ontwikkelingen op het gebied van de golfsport zijn, kunnen de golfclubs in Drenthe beter inspelen op de wensen en behoeften van de leden en gasten welke gestimuleerd moeten worden om te komen golfen. Daarnaast wordt er ook onderzoek gedaan naar het profiel van de Drentse golfer. De sociaal-demografische kenmerken worden in kaart gebracht. Hierdoor kunnen de golfclubs eventuele aanpassingen doen om de service, kwaliteit en diensten in de toekomst te optimaliseren zodat deze beter zijn afgestemd op het publiek van de golfbanen in Drenthe.

1.2 Relevantie

Het project 18 Holes heeft een aantal onderzoeken aangeleverd om hun doelen te kunnen verwezenlijken. Dit afstudeerproject brengt in kaart welke trends en ontwikkelingen er zijn op het gebied van de golfsport in Drenthe. Ook wordt onderzocht wat het profiel is van de Drentse golfer in het algemeen, van golfclubleden en greenfeespelers in het bijzonder. Het onderzoek naar de trends en ontwikkelingen en het onderzoek naar het profiel van de Drentse golfer hangt nauw samen met het doel om Drenthe aantrekkelijk te maken voor golfers van buiten de provincie. Door inzicht te krijgen wat de trends en ontwikkelingen zijn voor de komende jaren kunnen de golfbanen inspelen op de wensen en behoeften van de golfers binnen en buiten de provincie. Afhankelijk van de trends en/of ontwikkelingen worden de service, kwaliteit en de diensten van de golfaccommodaties geoptimaliseerd en zullen er meer gasten gebruik maken van de golfclubs. Wanneer er inzicht is in het profiel van de Drentse golfer kunnen de golfclubs hun service, kwaliteit en diensten beter afstemmen op de voorkeuren van hun leden en de gasten.

1.3 Vraagstuk en projectdoelstellingen

Zoals hierboven beschreven bestaat het project 18 Holes uit verschillende deelnemers die samen een algemeen doel hebben opgesteld, om het voor golfers van buiten de provincie Drenthe aantrekkelijk te maken. Het probleem is dat de huidige situatie nog niet als de gewenste situatie wordt ervaren en nog niet de gewenste ontwikkeling teweeg heeft gebracht voor de golfbanen in Drenthe. Daarbij wensen de golfbanen en de regio Drenthe dat er meer golfers naar de provincie komen, dit om de provincie Drenthe dé golfprovincie van Nederland te maken. Daarbij wenst het project 18 Holes dat er meer samenwerkingsverbanden worden gevormd, zodat er een sterker aanbod voor de golfbanen binnen de provincie Drenthe kan worden gecreëerd. Door antwoord te verkrijgen op onderstaande vraagstuk zal voor het probleem in dit onderzoek naar een oplossing worden gezocht.

Wat kan de provincie Drenthe verbeteren om het aanbod aantrekkelijker te maken voor golfers van buiten de regio?

Naar aanleiding van bovenstaande vraagstuk en de projectdoelstellingen van 18 Holes kan de doelstelling voor dit onderzoek worden geformuleerd. De doelstelling van het onderzoek is te vinden in deel II van het rapport.

1.4 Leeswijzer

Dit onderzoek is een combinatie van de twee verschillende hoofdvragen met beiden het doel om Drenthe aantrekkelijker te maken voor golfers. In deel II van dit rapport wordt het onderzoek gedeelte van dit rapport beschreven. Hier komen de hoofd en deelvragen van het onderzoek aan bod en wordt de methode beschreven. Om dit onderzoek zo volledig mogelijk uit te voeren wordt er in het tweede hoofdstuk een beschrijving gegeven van de organisaties die van belang zijn voor dit onderzoek. Ook wordt er in hoofdstuk twee een overzicht gegeven van de golfaccommodaties in Drenthe. In hoofdstuk vijf worden de trends en ontwikkelingen voor de komende jaren beschreven en hoe de golfaccommodaties op de trends en ontwikkelingen kunnen ingaan en deze implementeren. In hoofdstuk zes is een beschrijving te lezen van de verschillende golf leefstijlen en de verschillende klantprofielen worden in kaart gebracht. De uitkomsten van de enquêtes worden beschreven in het hoofdstuk Resultaten. Daarnaast wordt de informatie geconcludeerd en samengevat. Aan de hand van deze conclusies worden in hoofdstuk negen de aanbevelingen gegeven. En is er als laatste een reflectie te lezen welke van toepassing is op dit rapport.

Deel II – Onderzoeksdeel

2. Onderzoeksopzet

In dit hoofdstuk wordt de onderzoeksopzet van dit rapport beschreven. De onderzoeksdoelstelling wordt weergegeven en de hoofd- en deelvragen worden geformuleerd. Ook wordt er in dit hoofdstuk als laatste beschreven welke onderzoeksmethoden gebruikt worden.

2.1 Onderzoeksdoelstelling

De doelstelling van het onderzoek kan als volgt worden beschreven:

Het doel van dit onderzoek is een analyse en adviesrapport waarin de trends en ontwikkelingen voor de komende jaren op het gebied van de golfsport zijn beschreven, en een analyse met aanbevelingen welke doelgroepen potentieel de grootste bijdrage kunnen leveren aan de doelstellingen van het project 18 Holes.

2.2 Hoofdvragen

Nu de doelstellingen van het onderzoek duidelijk zijn geformuleerd kunnen de hoofdvragen worden beschreven. Om het vraagstuk van het project 18 holes, welke in deel I van het rapport eerder is beschreven, juist te beantwoorden zijn er twee centrale hoofdvragen geformuleerd. De eerste hoofdvraag is gericht op het verkrijgen van achtergrondinformatie d.m.v. desk research, waarbij de tweede hoofdvraag gericht is op het verkrijgen van informatie door empirisch veldonderzoek.

Hoofdvraag 1: “Wat zijn de trends en ontwikkelingen in de komende jaren op het gebied van de golfsport?”

Hoofdvraag 2: “Wat is het profiel van de bezoekers, zowel leden als greenfeespelers, van golfclubs in Drenthe?”

2.3 Onderzoeksvragen

Door het beantwoorden van de onderzoeksvragen kan er antwoord worden gegeven op de hoofdvragen. Daarom zijn er, ter ondersteuning van de hoofdvragen, de volgende deelvragen geformuleerd.

1. Welke organisaties zijn belangrijk binnen de golfsport?
2. Welk type golf accommodaties zijn er in Drenthe?
3. Wat zijn de trends en ontwikkelingen op het gebied van de golfsport?
4. Hoe kunnen de golfaccommodaties inspelen op de trends en ontwikkelingen?

5. Welke belemmeringen kunnen er optreden bij de implementatie van de trends en ontwikkelingen?
6. Welke verschillende type golfers zijn er?
7. Wat is het profiel van de bezoekers van de golfclubs in Drenthe?

2.4 Methode en technieken onderzoek

In paragraaf 2.4 worden de gebruikte onderzoeksmethoden van dit onderzoek toegelicht. De controleerbaarheid van het onderzoek wordt vergroot door inzicht te verkrijgen in de onderzoeksmethode en de werkwijze van het rapport. De onderzoeksmethoden die gebruikt zijn voor het onderzoek zijn deskresearch en veldonderzoek onderzoek. De onderzoeksmethoden worden hieronder toegelicht.

2.4.1 Deskresearch

Volgens Nederhoed (2011) is deskresearch onderzoek wat – zittend achter je bureau – uitgevoerd kan worden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van gegevens die al vastgelegd zijn door anderen. Een vorm van deskresearch is literatuuronderzoek. Literatuuronderzoek is het systematisch en grondig bestuderen van publicaties en informatie die verkregen kan worden via boeken en internet etc. Het doel van literatuuronderzoek is om zoveel mogelijk informatie te verkrijgen over een bepaald onderwerp. Belangrijk is om een kritische analyse te maken van de verkregen informatie, zodat enkel relevante informatie wordt gebruikt voor het onderzoek.

Voor dit onderzoek wordt deskresearch gebruikt voor het beantwoorden van de volgende deelvragen:

- Welke organisaties zijn belangrijk binnen de golfsport?
- Welk type golf accommodaties zijn er in Drenthe?
- Wat zijn de trends en ontwikkelingen op het gebied van de golfsport?
- Hoe kunnen de golfaccommodaties inspelen op de trends en ontwikkelingen?
- Welke belemmeringen kunnen er optreden bij de implementatie van de trends en ontwikkelingen?
- Welke verschillende type golfers zijn er?

Tijdens het deskresearch onderzoek wordt er o.a. gebruik gemaakt van diverse externe bronnen zoals documenten van belangrijke golforganisaties in Nederland, zoals: de Nederlandse Golf Federatie en de Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties.

Voor het juist beantwoorden van de hoofdvragen is deskresearch belangrijk. Er wordt gebruik gemaakt van een trechtermodel. Eerst worden de trends en ontwikkelingen gedefinieerd en wordt er informatie verkregen over de nieuwe generatie golfer. Vervolgens wordt er gekeken welke informatie bruikbaar en relevant is voor de golfaccommodaties in

Drenthe. Dit wordt toegespitst naar hoe de golfaccommodaties de trends en ontwikkelingen kunnen implementeren in combinatie met het profiel van de Drentse golfer.

2.4.2 Veldonderzoek

Van Glabbeek (2012) beschrijft veldonderzoek als het zelf verzamelen van informatie uit het veld. Door veldonderzoek te doen creëert de onderzoeker nieuw informatiemateriaal, welke primaire informatie wordt genoemd.

Binnen dit onderzoek wordt veldonderzoek toegepast door het gebruik van een kwantitatieve enquête. De informatie kan worden verzameld middels het mondeling of schriftelijk bevragen van een relatief grote groep mensen.

De deelvraag die beantwoord wordt met behulp van de enquêtes is hieronder gegeven:

- Wat is het profiel van de bezoekers van de golfclubs in Drenthe?

Om onduidelijkheden uit de weg te gaan is onderstaand de definitie opgesteld voor het woord 'profiel'. Deze betekenis is van toepassing voor het hele rapport:

*Een profiel is een beschrijving van de achtergrondkenmerken van een bezoeker.
Achtergrondkenmerken zijn:*

*Demografische kenmerken: geslacht, leeftijd, woonplaats, inkomen, beroepsniveau etc.
Gedragskenmerken: golfgedrag van de bezoekers*

Waarde kenmerken; Wat vinden de bezoekers belangrijk?

Van tevoren is bekend welke vragen er gesteld gaan worden en is bekend welke informatie er nodig is. De vragen die zijn opgesteld voor de enquêtes van het onderzoek zijn tot stand gekomen aan de hand van literatuur. De opzet van de enquêtes worden behandeld in de volgende paragraaf.

Voor de enquêtes wordt een gestructureerde dataverzameling gebruikt. Bij een gestructureerde dataverzameling worden gerichte vragen gesteld en kan er naar keuze een antwoord worden aangekruist (Baarda & Goede, 2001). De enquêtes worden gehouden onder de golfclubleden en de gasten zoals greenfeespelers. De doelgroep wordt geënuquêteerd aan de hand van een steekproef. Omdat niet alle golfclubleden en gasten kunnen worden geënuquêteerd, wordt er een schatting gemaakt hoeveel enquêtes er ingevuld moeten worden onder de bezoekers middels de steekproefcalculatie, wat verder in dit hoofdstuk wordt behandeld.

2.4.3 Verantwoording enquêtes

Het doel van de enquête is het verzamelen en analyseren van informatie over een van tevoren bepaald thema. Hieruit worden conclusies getrokken uit de antwoorden over het

onderwerp dat wordt onderzocht. Deze onderzoeksstrategie is gekozen omdat er veel informatie moet worden verkregen van een grote groep mensen. Daarbij is een enquête de meest geschikte methode voor dit onderzoek. Voor dit onderzoek is gekozen voor een schriftelijke enquête. De schriftelijke variant is het best haalbaar in zowel tijd als kosten. Een mondelinge enquête is erg tijdrovend eveneens het afnemen van een telefonische enquête, welke ook hoge kosten met zich meebrengt. Het afnemen van enquêtes via internet is een goedkope variant maar niet realistisch voor dit onderzoek. Op deze manier is er geen grip op de verdeling van de respondenten van de enquêtes. Ook weten de golfaccommodaties niet altijd wie en hoeveel greenfeespelers er komen golfen op die dag en is een enquête via internet niet haalbaar. Er is daarom binnen dit onderzoek gekozen voor de schriftelijke enquête. Ook brengt deze variant lage kosten met zich mee en blijft de respondent anoniem en vrij bij het invullen van de enquête.

Zoals genoemd is bij het houden van enquêtes het voordeel dat er op een eenvoudige manier een relatief grote steekproef gedaan kan worden. Het verzamelen van de gegevens van de doelgroep voor dit onderzoek is gebeurd via alle bezoekers van de golfaccommodaties in Drenthe. Hiermee wordt bedoeld dat er enquêtes gehouden zijn gehouden onder de golfclubleden en de gasten zoals greenfeespelers van de golfaccommodaties in Drenthe. Ook bij evenementen wordt er geënquêteerd. Er komt veel golfpubliek op de evenementen af, waardoor er een ideale situatie is om het onderzoek uit te voeren.

Het onderzoek zal vroegtijdig door de golfaccommodaties aangekondigd worden. Er wordt een korte introductie gegeven van het onderzoek en een kennismaking met de uitvoerder van het onderzoek. Om de betrouwbaarheid van het onderzoek te waarborgen moet aan een bepaald aantal respondenten te worden voldaan. Om het aantal respondenten voor dit onderzoek te behalen, werken de golfaccommodaties mee door de bezoekers te vragen mee te werken aan de enquête.

2.4.4 Opzet enquête

Voor dit onderzoek zijn er twee verschillende enquêtes gemaakt, namelijk; voor de golfclubleden en voor de greenfeespelers. De verdeling is gemaakt omdat het waarschijnlijk is dat golfclubleden en greenfeespelers een verschillend doel hebben voor hun bezoek aan de golfbanen in Drenthe. In de enquêtes zijn vragen opgenomen waarmee de benodigde informatie voor dit onderzoek verzameld wordt. De enquêtes zijn weergegeven in bijlage III en IV.

De enquêtes beginnen kort met een introductie over de onderzoekers en het doel van de enquête. Ook wordt erbij vermeld dat de enquêtes anoniem zijn en het invullen slechts een paar minuten duurt. De enquêtes beginnen beiden met algemene demografische vragen

zoals: het geslacht, de leeftijd. Demografische vragen zijn gesteld zodat er tijdens de analyse een duidelijke verdeling gemaakt kan worden tussen man/vrouw en leeftijd. Deze verdeling is nodig zodat in de analyse duidelijk wordt hoe de golfaccommodaties kunnen inspelen op mannelijke of vrouwelijke bezoekers en in welke leeftijdscategorie de bezoekers vallen. Vervolgens is er gevraagd naar de woonplaats van de bezoeker en hoeveel reistijd/km de bezoeker heeft moeten afleggen. Deze vragen zijn gesteld om erachter te komen of de bezoeker in de omgeving van Drenthe woonachtig is en hoeveel km ze bereid zijn om af te leggen naar de golfaccommodatie.

In beide enquêtes is er gevraagd naar de voornaamste reden waarom de bezoeker golf speelt, hoe vaak ze golf spelen, wat de reden is waarom de bezoeker golf speelt op de desbetreffende club en of de bezoekers naast golf nog een andere sport beoefenen. Bij de golfclubleden is er ook gevraagd hoe vaak ze buiten hun homecourse spelen en wat de reden hiervan is. Deze vragen zijn gesteld om te achterhalen wat de gedrag- en waarde kenmerken zijn van de bezoeker. Door inzicht te krijgen in deze kenmerken van de bezoeker kunnen de golfaccommodaties hierop inspelen en hun service, kwaliteit en diensten beter afstemmen op de kenmerken van de golfer.

Bij de laatste twee vragen uit de enquêtes wordt er gevraagd naar wat een golfclub nog meer moet bieden om een bezoek te brengen aan de golfaccommodatie en wat de reden is waarom ze voor deze golfaccommodatie in Drenthe hebben gekozen? De uitkomsten van de twee vragen dienen als verbeter ideeën voor de golfaccommodaties in Drenthe. De respondent is vrij in het geven van een antwoord waardoor hij/zij ook vrij is in het aanleveren van eventuele verbetermogelijkheden van de golfaccommodatie in Drenthe.

2.4.5 Data-analyse

Door bovenstaande uitleg wordt duidelijk welke type informatie uit de enquêtes wordt gehaald. De uitkomsten worden geanalyseerd aan de hand van een data-analyse. De data wordt gecodeerd waardoor namen en variabelen zijn opgenomen en codes zijn toegekend aan elk antwoord. Hierdoor kunnen verschillende statistische analyses worden uitgevoerd zoals een analyses van verbanden en verschillen, waardoor een duidelijk inzicht kan worden verkregen in de uitkomsten van de enquêtes.

2.5 Betrouwbaarheid en validiteit

In dit onderzoek zijn er maatregelen genomen om de betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek te vergroten. De maatregelen die genomen zijn worden hieronder beschreven.

Validiteit wordt gehanteerd om een onderzoeksopzet te beschrijven die meet wat het onderzoek inhoudelijk beoogt te meten. De betrouwbaarheid heeft te maken of het onderzoek vrij is van toevalmatige fouten. (Pelsmacker & Kenhove, 2007) Deskresearch en

veldonderzoek worden gebruikt om de betrouwbaarheid en validiteit van dit onderzoek te garanderen.

2.5.1 Betrouwbaarheid onderzoek

Wat betrouwbaarheid precies inhoudt is hierboven beschreven. Er kunnen een aantal maatregelen worden getroffen om de betrouwbaarheid van een onderzoek te kunnen verhogen. Enkele maatregelen zijn hieronder beschreven.

Operationaliseren van begrippen - Korzilius (2000) beschreef in zijn boek dat door het beschrijven van begrippen in een onderzoek de betrouwbaarheid wordt verhoogt. Door begrippen meetbaar te maken in het onderzoek kunnen ze niet op een andere/verkeerde manier worden geïnterpreteerd.

Standaardisatie - Betrouwbaarheid gaat ook om de stabiliteit van de resultaten van het onderzoek. Bij herhaling van het onderzoek dienen de resultaten hetzelfde te zijn. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van de schriftelijke enquête. De vragen in de enquête zijn beschreven en enkele antwoordmogelijkheden zijn gegeven. Er is steeds gebruik gemaakt van dezelfde vragen in de enquête, wat ook de betrouwbaarheid van de resultaten verhoogt.

Aantal respondenten – De betrouwbaarheid van een onderzoek wordt verhoogd naarmate er meer respondenten worden ondervraagd. Om een goede steekproefcalculatie te kunnen maken is bepaald dat de resultaten van het onderzoek onder de bezoekers van de golfaccommodaties en greenfeespelers 90% betrouwbaar moet zijn. Omdat Drenthe op 31 december 2013 een omvang heeft van 6.397 geregistreerde golfers, is aan de hand van de steekproefcalculatie berekend dat er een respons nodig is van 260 ingevulde enquêtes. Met een respons van 260 zijn de resultaten van het onderzoek betrouwbaar.

Omstandigheden – Door een goede afspiegeling te verkrijgen van de werkelijkheid wordt de enquête op verschillende momenten uitgevoerd. De enquêtes zijn zowel op doordeweekse dagen als op dagen in de weekenden afgenomen en zowel op regenachtige dagen en zonnige dagen. Bepaalde omstandigheden hebben zo geen invloed gehad op de resultaten van het onderzoek, welke de betrouwbaarheid verhogen.

2.5.2 Validiteit onderzoek

Een onderzoek is valide als de verzamelde informatie een juiste afspiegeling vormt van de werkelijkheid. In dit onderzoek is validiteit gegarandeerd omdat er is gekozen voor verschillende doelgroepen van de golfaccommodaties. In de enquête wordt rekening gehouden met het stellen van concrete vragen, waardoor het voor de respondenten makkelijker is om goed en eerlijk antwoord te geven op de vragen. Ook worden de enquêtes geheel anoniem afgenomen zodat elke respondent een zo eerlijk mogelijk antwoord kan geven.

Ook kunnen er weer maatregelen worden genomen om validiteit te waarborgen. De maatregelen om validiteit te verhogen worden hieronder beschreven.

Bestaande onderzoeken - In dit onderzoek is validiteit gegarandeerd door dat deskresearch o.a. wordt verkregen uit externe bronnen als de Nederlandse Golf Federatie en de Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties. Jaarlijks voeren ze onderzoek uit en publiceren de uitkomsten die terug te vinden zijn op hun websites. Op deze manier wordt voorkomen dat er door middel van een nieuw onderzoek gegevens oplevert die al bekend zijn.

Statistische analyse – Zoals gezegd is er in dit onderzoek gebruikt gemaakt van een statistisch programma voor het verwerken van de gegevens. Met dit programma kunnen de resultaten overzichtelijk worden weergegeven en kunnen er juiste conclusies en verbanden worden vastgesteld. Hierdoor wordt de kwaliteit van de conclusies van het onderzoek verhoogd en wordt de validiteit verhoogd.

3. Golfsport in Nederland

In dit hoofdstuk wordt de golfsport in het algemeen onder de loep genomen. Het is van belang allereerst inzicht te hebben hoe de golfsport is georganiseerd in Nederland. Het doel van dit hoofdstuk is om te kijken hoe de golfsport in de afgelopen jaren is ontwikkeld en welke organisaties in Nederland voor de golfsport van belang zijn. In dit hoofdstuk wordt er antwoord gegeven op de volgende deelvraag:

Welke organisaties zijn belangrijk binnen de golfsport?

In de afgelopen 20 jaar heeft de golfsport zich enorm ontwikkeld. Met in totaal 389.515 bij de NGF geregistreerde beoefenaars in 2013 staat de golfsport op de derde plaats in Nederland. Omdat de golfsport een professioneel georganiseerde sport is, wordt hieronder een korte beschrijving gegeven van de wijze waarop golf in Nederland is ontwikkeld en georganiseerd.

3.1 Ontwikkelingen in de golfsport

In 1990 telde Nederland 110 golfbanen voor ongeveer 50.000 golfspelers. Ruim 20 jaar later zijn er 200 golfbanen met ruim 380.000 golfspelers. De golfsport is de afgelopen 20 jaar enorm

gestegen.

De stijging van de golfsport is nog altijd zichtbaar. Bij de NOC*NSF aangesloten sportbonden blijkt namelijk uit het ledenaantal dat de golfsport de derde sport van Nederland is. Op nummer twee staat de Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond en op nummer één staat nog altijd de Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond. In onderstaand figuur wordt duidelijk dat de KNHB en de NGF de grootste ontwikkelingen hebben doorgemaakt in 2009-2013.

	2009	2010	2011	2012	2013	Ontwikkeling 2009-2013
KNVB	1.179.000	1.188.873	1.205.808	1.209.413	1.214.712	3%
KNLTB	697.163	690.370	668.811	649.993	625.658	-10%
NGF	347.886	367.659	381.584	388.493	389.515	12%
KNHB	210.498	227.357	231.025	238.000	241.202	15%
KNGU	268.550	255.281	245.987	241.500	240.000	-11%

KNVB: Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond
KNLTB: Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond
NGF: Nederlandse Golf Federatie
KNHB: Koninklijke Nederlandse Hockey Bond
KNGU: Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie

Figuur 1: Golf derde sport in Nederland (van Spronsen & partners, 2014)

Ondanks dat in figuur 4 te zien is dat de golfsport in de periode 2009-2013 enorm is gestegen, is ook te zien dat de stijging in 2013 ten opzichte van het jaar 2012 enorm is afgevlakt. De verwachting voor 2014 is dat het ledenaantal daalt met een volume van 1-2%

(Rabobank, 2014). Er kan worden vastgesteld dat de golfsport sinds 2012 stabiliseert. Ook in traditionele golflanden als Schotland, Engeland, Wales en Ierland moeten er banen sluiten.

Nederland telt op 31 december 2013 bijna 390.000 golfers. In de periode juli 2012 en juli 2013 zijn er ruim 30.000 nieuwe mensen begonnen met golf. 60% zit in de leeftijdscategorie 30 tot 60 jaar oud, 20% is ouder dan 60 jaar oud en 10% van de nieuwe golfer betreft kinderen (NGF, 2014). In dezelfde periode van juli 2012 tot juli 2013 zijn er echt ook ruim 30.000 mensen gestopt met golfen. Van dit aantal is 10% 70 jaar of ouder. De grootste groep van 18.000 ex-golfers (bijna 60%) is tussen de 30 en 60 jaar. (NGF, 2014) Golfbanen moeten zich af gaan vragen waarom juist spelers van de leeftijdscategorie 30-60 jaar stoppen met de golfsport. Dit zou eventueel kunnen liggen aan de manier waarop zij les hebben gekregen middels een (verkorte) cursus die er gevolgd is. De manier van les krijgen zou kunnen leiden tot frustratie.

3.1.1 Ontwikkeling golfclubs en golfbanen

In de afgelopen vijf jaar is het aantal golfclubs gestegen met 19% naar 240 golfclubs in 2013. Waarvan 222 golfclubs beschikken over een eigen homecourse.

In 2013 telt Nederland 209 golfbanen wat betekent dat het aantal golfbanen in de afgelopen vijf jaar met 30% is toegenomen. Het aantal holes is dus ook met 30% gestegen naar 3.732 holes. Deze toename nam het meest toe tussen 2012 en 2013 met 621 holes. Door een wijziging van regelgeving werden bestaande holes tussen 2012 en 2013 ook meegerekend als hole, wat de forse stijging verklaart.

Hieruit blijkt dat er meer golfclubs zijn dan golfbanen.

Het gevolg is vaak dat sommige golfbanen worden geëxploiteerd door verschillende golfclubs of door de online golfclubs zonder vaste baan of homecourse, de virtuele golfclubs.

De verdeling van golfclubs en golfbanen in Nederland verschillen veel per regio. De provincie Noord-Brabant beschikt over de meeste golfbanen en holes, gevolgd Zuid-Holland. Groningen is de provincie welke de minste golfbanen en holes telt. Van de 12 provincies in Nederland staat Drenthe op nummer negen met de meeste golfbanen en holes. Zie onderstaand figuur voor de verdeling per provincie.

	golfbanen holes		aantal golfer	golfers per baan	golfers per hole
Noord-Brabant	37	636	72.881	1970	115
Zuid-Holland	35	585	82.055	2.344	110
Noord-Holland	34	612	82.270	2.420	104
Gelderland	22	441	36.628	1665	83
Limburg	18	351	17.384	966	50
Utrecht	17	207	41.794	2.458	202
Overijssel	11	216	16.986	1544	79
Flevoland	8	234	8.020	1003	34
Drenthe	8	153	6.629	829	43
Zeeland	7	135	4.774	682	35
Friesland	7	99	5.970	853	60
Groningen	5	63	7.406	1481	118
Totaal	209	3.732	382.797	1832	103

Figuur 2: Verdeling golfbanen per provincie (NGF, 2014)

3.2 Organisaties binnen de golfsport

Onderstaand worden de belangrijkste organisaties beschreven die van belang zijn voor de golfsport in Nederland.

3.2.1 De Nederlandse Golf Federatie

De NGF is de sportfederatie van Nederland op het gebied van golf. De NGF heeft de verantwoording over de registratie van de beoefenaren van de golfsport en hun speelsterkte. Daarnaast houdt zij toezicht op de regels, de competitie en andere zaken op het gebied van de golfsport in Nederland. De organisatie werkt faciliterend en adviserend voor golfclubs, golfbanen en golfspelers. Leden van de bij de NGF aangesloten golfverenigingen zijn verplicht lid van de NGF. De NGF staat voor de ontwikkeling van de maatschappelijke trends en analyses van de golfsport. Hier is dan ook hun missie en visie op gebaseerd. De missie en de visie zijn als volgt:

Missie NGF

“De Nederlandse Golf Federatie wil de golfsport in de breedste zin van het woord ontwikkelen, ten diensten van meer spelbeleving en spelplezier van elke

golfspeler, ongeacht diens niveau en ambitie.” (NGF, 2014)

Figuur 3: Logo NGF (NGF, 2014)

Visie NGF

“Wij zijn een faciliterend centrum met veel kennis op het gebied van golf. Wij laten ons leiden door duurzaam denken en openheid ten opzichte van de partners in onze omgeving. De aloude trias People, Planet, Profit is een goed uitgangspunt voor duurzaam denken in golf.” (NGF, 2014)

People. Op het gebied van de golfspelers hanteert de NGF het 9-stappenplan en de Committed-to-programma's. Het 9-stappenplan is in samenwerking met de Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties (NVG) opgezet. De NGF ziet de P van People hoe de mens van vandaag in zijn omgeving staat en hoe de ontwikkeling van zijn sportieve en sociale activiteiten hierin worden betrokken. Meer plezier en hoger spelniveau voor zo veel mogelijk mensen van alle leeftijden, staan centraal.

Planet. Voor de kwaliteitsverbetering en kwantitatieve uitbreiding van de golfbanen streeft de NGF ernaar om nauwer samen te werken met de natuurbeheerders en daarbij rekening houdend om de acties beter af te stemmen op die van de provincies, gemeenten en de waterschappen. Omdat golfbanen worden gezien als gewaardeerd en maatschappelijk

verantwoorde bestemmingen dient het duurzame onderhoud van de golfbanen te worden gestimuleerd.

Profit. In tegenstelling tot het recente verleden hebben in deze huidige financieel economische tijd sommige golfbanen en golfclubs moeite om de exploitatie gezond te houden. Daarbij is Nederland een land met wisselende weersomstandigheden en dit heeft ook effect op de inkomsten van de golfbanen en golfclubs. De NGF stelt samen met de NVG kennis ter beschikking voor adviezen en initiatieven om de exploitatie te verbeteren.

Leden van de NGF

Door de NGF kunnen leden worden verdeeld in vier groepen: A-leden, B-leden, C-leden en D-leden. In de Statuten en het Huishoudelijk Reglement (2008) worden de A, B, C en D gerefereerd aan de voorwaarden, normen en verplichtingen die verbonden zijn aan het lidmaatschap bij de NGF. De A-, B- en C-leden zijn allen in Nederland gevestigde verenigingen die beschikken over een schriftelijke en gebruiks- of huurovereenkomst van een golfbaan met kleedgelegenheid en bijkomende uitrusting. De criteria voor de banen worden als volgt beschreven op basis van een 18-holes voor A-, B- en C-banen:

A-leden: Bij een 18-holes baan moet de standaardlengte voor de heren minimaal 5.200 meter zijn en bij de dames is dit 4.550 meter;

B-leden: Bij een 18-holes baan moet de standaardlengte voor zowel de heren als voor de dames tussen de 3.650 en 5.200 meter zijn;

C-leden: Bij een 18-holes baan moet de standaardlengte voor zowel de heren als voor de dames tussen de 2.750 en 3.650 meter zijn;

D-leden: D-leden zijn in Nederland gevestigde organisaties, stichtingen etc. zonder golfbaan(virtuele clubs). Golfers welke zijn aangesloten bij een 'D-club' worden ook wel een vrije golfers genoemd. Een vrije golfer heeft wel een kaartje van de NGF maar is niet lid van een baan gebonden club. (vrijegolfer, 2014)

Ook hebben enkele golfbanen in Nederland een clubstatus Q. Q-leden zijn golfbanen waar geen reguliere vereniging speelt maar op de desbetreffende baan kan er wel qualifying (Q) gespeeld worden. Dit betekent dat je wel officiële wedstrijden kunt houden en dat men er kan spelen voor het verlagen/verhogen van zijn of haar handicap. (Lambrechtsse, 2014)

3.2.3 De Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties

De Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties, ofwel de NVG, is de branche- en werkgeversorganisatie van de golfbanen in Nederland. De vereniging is opgericht door de ondernemers door de commerciële groei van de sport.

De doelstellingen van de NVG zijn als volgt beschreven (NVG, 2014):

- Onderhouden van contacten met diverse organisaties en instanties zoals de NGF, PGA Holland, NGA (Nederlandse Greenkeepers Associatie) is een werknemers organisatie voor het onderhoud van de banen, de vakbonden voor de branche CAO en opleidingsinstituten zoals Hoge Hotelschool Den Haag, HAS KennisTransfer, IPC Groene Ruimte etc.;
- Verder is de NVG ook aangesloten bij MKB Nederland voor algemene, arbeidsrechtelijke, juridische en economische zaken en contacten met de overheid. De NVG is tevens aangesloten bij organisaties als de European Golf Course Owners Association (EGCOA) voor belangenbehartiging op Europees niveau;
- Ook gaat de NVG samenwerkingsverbanden aan met leveranciers en andere marktpartijen om door middel daarvan betere voorwaarden te creëren voor de leden.

Onderzoeken

De NVG voert ook diverse onderzoeken uit voor golfclubs die lid zijn van de vereniging. Onderzoeken die de NVG uitvoert zijn onder andere; klanttevredenheidsonderzoeken, onderzoek naar de beschikbaarheid van professionals, jaarrapportages en de golfmarkt benchmark. De onderzoeken zijn ook zichtbaar gemaakt op de website van de NVG en zijn bedoeld om meer inzicht te krijgen in de exploitatie van de leden van de NVG.

Evenementen

De NVG organiseert jaarlijks een aantal evenementen voor de golfbranche in Nederland. Zo vond dit jaar al de 19^e editie Nationaal Golf Congres & Beurs plaats.

Ook organiseert de NVG in samenwerking met de NGF en de Professional Golf Associatie jaarlijks de Nationale Open Golfdagen. Tijdens deze dagen kan iedereen geheel gratis en vrijblijvend kennismaken met de golfsport op de deelnemende golfclubs. De golfclubs stellen zich open om de sport te beoefenen en meer te weten te komen over de golfsport. Professionals van de clubs geven clinics en er kan deelgenomen worden aan wedstrijden of een beginnerscursus.

3.2.3. PGA Holland

De Professional Golfers Associatie (PGA) Holland is een organisatie gefocust op goede instructie ten behoeve van personen welke golf als sport willen gaan beoefenen. (PGA, 2014) De leden (de golfheren) die zijn aangesloten bij PGA Holland zijn opgeleide professionals. PGA Holland organiseert voor haar leden naast educatiedagen ook toernooien en biedt opleidingen en bijscholingen aan de golfprofessionals. De speerpunten van PGA Holland zijn dan ook als volgt omschreven: opleidingen, trainingen en vaardigheden van teaching

Figuur 5: Logo PGA Holland (pgaholland, 2014)

professionals in Nederland.

3.3.4. Dutch Golf Teaching Federation

In 1989 is de World Golf Teachers Federation opgericht waarvan de DGTF onderdeel is. De DGTF is de Nederlandse organisatie die tevens opleidingen verzorgt tot golfleerling. De populariteit in het lesgeven van golf is de laatste jaren enorm toegenomen waardoor de DGTF meer in beeld is gekomen en zij behartigt de belangen van haar leden.

Figuur 6: Logo DGTF (dgtf, 2014)

Iedereen die golfleerling, golftrainer, golfcoach of golfprofessional wil worden kan bij de DGTF terecht. Om mee te kunnen doen aan de opleiding moet er wel voldoende golfkennis en ervaring aanwezig zijn.

3.3.5. Nederlandse Greenkeepers Associatie

De Nederlandse Greenkeepers Associatie (N.G.A) is een kleine branche organisatie welke is opgericht in 1991. De N.G.A. staat voor het optimaliseren en het in stand houden van het kwaliteitsniveau van het onderhoud van de golfbanen in Nederland.

De N.G.A. deelt haar kennis middels het organiseren van golfwedstrijden, vergaderingen en bijeenkomsten.

Figuur 7: Logo NGA (ngagolf, 2014)

De N.G.A. werkt overigens nauw samen met golfbranchegenoten van de organisatie welke al eerder in dit hoofdstuk zijn behandeld, namelijk: de NGF en de NVG. In samenwerking met deze organisaties worden opleidingsmodulen aangeboden van beginnend greenkeeper tot baanmanager. (ngagolf, 2014)

3.4 Samenvatting

In de afgelopen 20 jaar heeft de golfsport een enorme ontwikkeling doorgemaakt. Het ledenaantal is enorm gestegen en daarmee staat de golfsport op de derde plaats in Nederland op basis van geregistreerde beoefenaars. In het afgelopen jaar zijn er echter weer veel mensen gestopt met golfen en is voor het eerst het ledenaantal gelijk gebleven.

Binnen de golfsport hebben een aantal organisaties een belangrijke functie. De Nederlandse Golf Federatie is de sportfederatie op het gebied van golf. Leden van de NGF zijn aangesloten verenigingen in Nederland welke worden gefaciliteerd en geadviseerd door de NGF. De Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties is de branche- en werkgeversorganisatie van de golfbanen in Nederland welke jaarlijks evenementen organiseren voor de golfbranche. Andere organisatie met betrekking tot de golfers/professionals zijn: Professional Golfers Associatie (PGA), the Dutch Golf Teaching Federation. De Nederlandse Greenkeepers Associatie is van belang voor het optimaliseren en in stand houden van de kwaliteit van de golfbanen in Nederland.

4. Golfsport in Drenthe

Voor dit onderzoek naar de golfsport in Drenthe is het van belang om te weten hoe de golfsport in Drenthe georganiseerd is. In dit hoofdstuk word er gekeken naar de bevolking in Drenthe en het toeristische aanbod van de provincie. Aansluitend worden de verschillende (type) golfaccommodaties beschreven. In dit hoofdstuk wordt er antwoord verkregen op de volgende deelvraag:

Welk type golf accommodaties zijn er in Drenthe?

Eerst wordt de bevolking van Drenthe in kaart gebracht waarna een uitleg volgt over het toeristische aanbod in Drenthe. Zo wordt een beeld gegeven wat de samenstelling is van de bevolking in Drenthe en zal een toegevoegde waarden hebben voor de kijk op de bevolking van de provincie voor de golfaccommodaties. Ook wordt beschreven welke toeristische activiteiten in Drenthe populair zijn en hoe het toeristische aanbod momenteel is in de provincie.

4.1 Bevolking Drenthe

De provincie Drenthe staat centraal in dit onderzoek. De provincie is een onderdeel van de 12 provincies in Nederland, gelegen in het Noordoosten. Drenthe grenst in het noorden aan de provincie Groningen en in het oosten aan de Duitse deelstaat Nedersaksen. Drenthe is de dunbevolktste provincie van Nederland met een inwonersaantal van 488.957 op 1 januari 2014 (Google, 2014).

Volgens de bevolkingsprognose XVIII van de provincie Drenthe (2012) blijft de bevolking toenemen tot 2020 met een inwonertal van ongeveer 493.000. De verwachting daarna is dat het aantal inwoners in 2040 afneemt tot 473.200. Dit komt door de toename van het aantal ouderen wat leidt tot meer sterfte, en de afname van het aantal inwoners verklaard.

De bevolkingsprognose XVIII verklaart ook dat de leeftijdssamenstelling komende decennia flink gaat veranderen. Zoals gezegd zal na 2020 het bevolkingsaantal afnemen maar neemt het aantal 65-plussers toe. Momenteel is de grootste groep van 30 tot 54 jaar. Over 30 jaar is deze groep weer de grootste, maar dan in de leeftijdscategorie van 60 tot 80 jaar. De groep van 20-24 jaar blijft in Drenthe klein. Een verklaring hiervoor is dat vele van deze groep Drenthe verlaten in verband met studie of werk (Provincie Drenthe, 2012). Zie bijlage VI voor de bevolkingspiramide en de leeftijdsopbouw van de Drentse bevolking.

4.2 Toeristisch aanbod

Verschillende elementen zijn van belang voor de keuze van een bestemming of vakantie. Denk hierbij aan diverse voorzieningen, het landschap of het aanbod van logiesaccommodaties. Het verschilt per bezoeker welke elementen van belang zijn om Drenthe te bezoeken. Uit een onderzoek naar de Vrijetijdseconomie in Drenthe (Wagenaar, 2013) wordt door binnenlandse vakantiegangers een bezoek aan Drenthe beschreven als 'bos en/of heide' (71%) of 'platteland/polder' (17%).

In hetzelfde onderzoek van Wagenaars (2013) is ook gebleken dat op 1 januari 2012 de provincie Drenthe in totaal 486 logiesaccommodaties telde zoals hotels, bungalowparken, campings en groepsaccommodaties. Van de logiesaccommodaties in Nederland is ruim 7% in Drenthe gevestigd. In vergelijking met 2003 telt Drenthe in 2012 8,5% meer verblijfsaccommodaties. Op gebied van de dagrecreatie sector is met 76% de restaurant- en cafésector het grootst. Het totale marktaandeel van Drenthe is gestegen. In 2003 is er een aandeel van 8,6% voor wat betreft binnenlandse vakanties welke in 2012 10,7% is. Van een op de negen toeristische vakanties van Nederlanders verkozen in 2012 Drenthe als vakantiebestemming.

De populairste activiteit om te ondernemen als bezoeker van Drenthe is het maken van een tochtje met de auto (61%). Dit blijkt uit een onderzoek van het NTBC-NIPO en Continu Vakantie Onderzoek (CVO) (Wagenaar, 2013). Daarna volgt het uiteten gaan met 59% en wandelen met 54%.

4.3 Golfclubs Drenthe

De golfclubs in Drenthe zijn er in verschillende soorten en maten. In dit hoofdstuk worden de negen golfclubs kort beschreven. Door de beschrijving wordt inzicht verkregen in welke type golfaccommodaties er in Drenthe zijn, welke faciliteiten ze bieden aan hun bezoekers en welke clubstatus de NGF heeft verleend aan de club. In de bijlage is een tabel te zien met een overzicht van de golfclubs en de faciliteiten. Het overzicht is weergegeven in bijlage I.

4.3.1 Drentsche Golf & County Club, Zijerveen

In de bosrijke omgeving van Zijerveen, iets ten noorden van Assen, ligt de Drentsche Golf & Country Club. De golfbaan is de grootste baan van Drenthe en Noord-Nederland aangezien zij beschikt over een 27-holes wedstrijd baan en een 9-holes par 3 baan. Bij de Par 3 baan verschillen de holes in lengte van 80 tot 130 meter met veel hindernissen en volwaardige greens. Om te kunnen spelen op de par 3 baan is een aantoonbare permissie nodig. (dg&cc, 2014)

De DG&CC beschikt over diverse faciliteiten zoals: de Golf Lodge, restaurant, The Country Golf Shop, de Business Club, de vereniging. Ook heeft de club 3 PGA golfprofessionals in dienst welke diverse golfopleidingen en cursussen verzorgen.

De golfclub beschikt over een verblijfsaccommodatie welke zich op het terrein van de golfclub bevindt: de Golf Lodge. De Golf Lodge beschikt over 24 kamers waar de bezoekers kunnen overnachten. Sinds 2006 beschikt de club ook over een eigen restaurant. Het restaurant is niet alleen toegankelijk voor bezoekers van de golfclub, maar voor iedereen. De bar en de keuken zijn alle dagen van de week geopend.

Op de website van de golfclub zijn diverse op maat gemaakte arrangementen te boeken. Ook kan er op de website een reservering geboekt worden voor een overnachting in de Golf Lodge. Clubstatus: A

4.3.2 Drentse Golfclub 'De Gelpenberg', Aalden

De Drentsche Golfclub 'De Gelpenberg' is een traditionele golfclub, gelegen in het dorp Aalden. De baan is opgericht in 1970 en is in 2012 door het golfmagazine 'Golfweekly' verkozen tot mooiste golfbaan van Noord-Nederland. De Gelpenberg heeft een 18 holes baan waarvan op de 18e hole de oorspronkelijke zandverstuiving ligt. De zandverstuiving is één van de grootste natuurlijke bunkers in Europa. (NGF, 2013) (Gelpenberg, 2014)

Ondanks dat De Gelpenberg een traditionele baan is ontvangen ze ook greenfeespelers. De gasten dienen te beschikken over een geldige NGF pas met een maximale handicap van 54. Er kan niet via de website worden gereserveerd, hiervoor dient contact opgenomen te worden met het secretariaat.

De Gelpenberg beschikt over een eigen golfschool waar geheel verzorgde clinics worden gegeven door de golfprofessional. Ook bieden ze diverse op maat gemaakte arrangementen aan waarbij veel wordt samengewerkt met andere ondernemers. De arrangementen en tarieven zijn te zien op de website van de golfclub.

Clubstatus: A

4.3.3 Golfclub 'de Semslanden', Gasselternijveen

Golfclub de Semslanden is een 18-holes baan gelegen in het dorp Gasselternijveen. De baan ligt aan de voet van de Hondsrug, een stuwwal uit de ijstijd. De golfclub is opgericht in 1986 en is een 'parkachtige' baan. Ze beschikken over een 6 holes par-3 oefenbaan, een golfshop en een pro-studio waar middels een video de swing van de golfer kan worden geanalyseerd. (Semslanden, 2014)

Tevens kunnen er golfessen worden gevolgd welke worden aangeboden door Engelstalige professionals. De golfclub organiseert regelmatig clinics om geïnteresseerde kennis te laten

maken met de golfsport. De clinics kunnen in groepsvorm worden gegeven, met twee personen of alleen, zowel particulier als zakelijk. Na een bezoek aan de baan kunnen er a-la-carte gerechten worden besteld in het restaurant of er kan een drankje gedaan worden op het grote terras. Ook verzorgt de golfclub catering op locatie. (Semslanden, 2014)

Op de website van de Semslanden staan de tarieven voor lidmaatschap en greenfee beschreven. Reserveringen kunnen alleen telefonisch gemaakt worden.

4.3.4 Golfclub Havelte, Havelte

Tussen de dorpen Havelte en Uffelte, grenzend aan het natuurgebied 'Het Uffelterzand' ligt de Golfclub Havelte. De golfclub bestaat sinds 1986 en beschikt over een 18 hole 'parkachtige' golfbaan. De golfclub telt ruim 700 leden en ontvangt graag greenfeespelers.

De golfclub heeft een eigen restaurant waar lunch en a-la-carte gerechten worden geserveerd. Op zakelijk gebied heeft de golfclub een eigen Business Club, en kunnen er verschillende clinics en golflessen worden gevolgd welke worden aangeboden door de golfprofessional. De clinics kunnen gevolgd worden door particulieren en bedrijven. (Havelte, 2014)

Op de website biedt de golfclub verscheidene arrangementen aan voor zowel jong als oud. De tarieven van het lidmaatschap en de arrangementen zijn ook te vinden op de website. Uitsluitend middels telefonisch contact kunnen reserveringen worden gemaakt.

Clubstatus: A

4.3.5 Golfclub Holthuizen, Roden

In het noorden van Drenthe, het dorp Roden, ligt Golfclub Holthuizen. De golfclub is opgericht in 1985 en telt nu ruim 600 leden. Met een 9-holes golfbaan probeert de golfclub zich aan te passen aan het Drentsche landschap middels een Drentse woonboerderij als clubhuis. In het clubhuis bevindt zich een bar en restaurant waar zowel leden als greenfeespelers a-la-carte kunnen eten.

Op zakelijk gebied heeft de golfclub het 'business lidmaatschap' geïntroduceerd. Ook organiseren ze clinics en lessen voor bedrijven en particulieren welke door de golfprofessional worden aangeboden. De golfclub richt zich ook op de ontwikkeling van de jeugdsport door middel van het NGF gecertificeerde programma: Committed to jeugd. (golfclubholthuizen, 2014)

Op de website zijn de tarieven voor zowel greenfeespelers als een lidmaatschap te vinden. Reserveringen kunnen uitsluitend worden gemaakt via telefonisch contact met het secretariaat.

Clubstatus: A

4.3.6 Golfclub Martensplek, Tiendeveen

Golfclub Martensplek is opgericht op 5 juni 1991 en ligt in het dorp Tiendeveen (nabij Hoogeveen). Martensplek heeft een historische 18 holes 'parkachtige' baan en heeft ruim 700 bezoekers als lid. De golfclub beschikt over een restaurant en hotel Martensplek, waar gasten een overnachting kunnen boeken. Hotel Martensplek is een drie sterren familiehotel en ligt op de accommodatie van de golfclub. Tevens kunnen er in het restaurant a-la-carte gerechten kunnen besteld. (Martensplek, 2014)

Op de website van golfclub Martensplek worden diverse combinatie arrangementen aangeboden. De tarieven kunnen van de website worden afgelezen, maar voor reserveringen dient er contact opgenomen te worden met de receptie.

Clubstatus: A

4.3.7 Green Meet*s, Erica

Green Meet*s golf maakt onderdeel uit van Green Meet*s Resort. De golfbaan is gelegen in het Amsterdamsche Veld in het dorp Erica (gemeente Emmen). Naast de 9 holes golfbaan beschikt de golfbaan over een 6 holes Par 3 baan voor oefenmogelijkheden. Ook worden diverse clinics gegeven door de professional van Green Meet*s voor particulieren. Maar ook op zakelijk gebied geeft de baan clinics en beschikt over een eigen Business Club.

Zoals gezegd maakt Green Meet*s golf onderdeel uit van het duurzame vier sterren resort met beauty en wellness. Het resort omvat 27 hotelkamers met een restaurant, terras, wellness-faciliteiten en fitness-mogelijkheden.

Op de website van de golfclub worden de arrangementen inclusief tarieven aangeboden. De arrangementen kunnen online worden gedaan.

Clubstatus: A

4.3.8 BurgGolf Emmen, Emmen

De organisatie BurgGolf is gevestigd over de hele wereld. BurgGolf telt in Europa 166 banen, in Noord-Amerika 46 banen en 1 baan in Azie en Afrika. In Nederland zijn er in totaal 8 BurgGolf banen waarvan één in Emmen. De golfclub is opgericht in 2006 en beschikt over een 9 holes golfbaan. (BurgGolf, 2014)

De baan faciliteert ook op zakelijkgebied middels een eigen Businessclub. Golf spullen kunnen aangeschaft in de BurgGolf shop welke tevens ook over een eigen web shop beschikt. Bezoekers kunnen van officieel gekwalificeerde PGA professionals leskrijgen en geven diverse cursussen. BurgGolf heeft een eigen restaurant genaamd Magnolia.

Arrangementen zijn via de website te boeken in alle soorten en maten waarbij alleen een locatie naar keuze nog geselecteerd dient te worden.

Clubstatus: Q

4.3.9 Stichting Golfpark Exloo

Golfpark Exloo is een openbare baan waarbij het niet verplicht is om minimaal te beschikken over een Clubhandicap 54/GVB. De 18-holes golfbaan is gelegen aan de Valtherweg, tussen Valthe en Exloo. Het park beschikt over een eigen restaurant genaamd 'Zoersche Hof' welke a-la-carte gerechten serveert. Het restaurant biedt ook de mogelijkheid om catering te verzorgen op locatie naar keuze.

Voor golflessen worden er kennismakingspakketten aangeboden door 2 PGA professionals welke zijn aangesloten bij de club. Ook kan er meegedaan worden aan de bedrijven competities.

Op de website is voornamelijk algemene informatie te vinden over het park. Tarieven kunnen worden afgelezen van de site en het is niet nodig om vooraf een baan te reserveren. Voor het restaurant dient er vooraf gereserveerd te worden.

Clubstatus: A

4.4 Samenvatting

De bevolking van Drenthe blijft toenemen tot 2020 met een verwacht inwoneraantal van ongeveer 493.000 waarna het aantal inwoners zal afnemen. De reden hiervoor zijn de babyboomers uit de tweede wereldoorlog. De populairste activiteit om te ondernemen als bezoeker van Drenthe is het maken van een tocht met de auto. In 2012 verkoos één op de negen toeristen van Nederland, Drenthe als vakantiebestemming.

In totaal zijn er 9 golfaccommodaties in Drenthe. De golfaccommodaties verschillen in alle maten van elkaar. Er zijn een aantal grote golfclubs in Drenthe welke een divers pakket van arrangementen en faciliteiten aanbieden en waar zowel veel leden als greenfeespelers komen. Daarnaast zijn er ook traditionele golfbanen met voornamelijk veel eigen clubleden die een paar tot weinig greenfeespelers ontvangen.

5. Trends en ontwikkelingen

Voor de ontwikkeling van de golfsport in Nederland is het erg belangrijk dat de trends en ontwikkelingen nauwlettend in de gaten worden gehouden en de golfaccommodaties er continue op in spelen. Door als golfclub de trends en ontwikkelingen inzichtelijk te hebben kunnen de diensten, service en kwaliteit worden geoptimaliseerd. De deelvragen waar in dit hoofdstuk antwoord op wordt verkregen luiden als volgt:

Wat zijn de trends en ontwikkelingen op het gebied van de golfsport?

Hoe kunnen de golfaccommodaties inspelen op de trends en ontwikkelingen?

Welke belemmeringen kunnen er optreden bij de implementatie van de trends en ontwikkelingen?

In dit hoofdstuk worden de trends en ontwikkelingen beschreven aan de hand van de DESTEP-analyse. DESTEP is een afkorting van demografische, economische, sociaal-culturele, ecologische en politieke factoren. Door een DESTEP-analyse kan er inzicht worden verkregen in de externe omgeving van een organisatie (Intemarketing, 2014).

Ook wordt duidelijk op welke manier de golfaccommodaties kunnen inspelen op de trends en ontwikkelingen van de golfsport eveneens welke belemmeringen er kunnen optreden bij de implementatie van de trends en ontwikkelingen. Bij de analyse van de trends en ontwikkelingen is gekeken naar hoe relevantie ze zijn voor de golfaccommodaties en in hoeverre de trends en ontwikkelingen van waarde zijn voor de golfsport in Drenthe.

5.2 Demografische trends & ontwikkelingen

Vergrijzing

Op dit moment is Nederland enorm aan het “vergrijzen”. De vergrijzing wordt ook wel de babyboomgeneratie genoemd. Dit zijn de mensen die na de Tweede Wereldoorlog zijn geboren en die in de komende jaren 65 jaar worden. Het Centraal Bureau voor de Statistiek voorspelt dan ook dat de oudere met een leeftijd van 65-plus in 2015 ten opzichte van 2011 groeit met meer dan 400.000 mensen. (NGF, 2012) Tevens blijkt uit een onderzoek van NBTC-NIPO dat in 2040 een kwart van de bevolking 65 jaar of ouder zal zijn (Witjes, 2012).

De vergrijzing is inmiddels een bekende ontwikkeling maar wordt niet altijd als een positieve uitdaging gezien. Al helemaal niet op economisch gebied, omdat de lasten in de zorg en op het gebied van de pensioenen toenemen. Maar de golfsport daarentegen, kan van deze 65 plussers juist profiteren. De oudere van nu sporten in het algemeen meer dan ouderen van tientallen jaren geleden. Ook is bekend dat ze meer geld te besteden hebben en actiever in het leven staan.

Het effect op de golfsport in Drenthe is dat de leeftijd van de bezoekers op de golfaccommodaties relatief hoog ligt. Gezien het feit dat in de golfers die gestopt zijn in de periode 2012 en 2013 maar 10% bestaat uit 70 jaar en ouder zegt dat de vergrijzing geen reden is om te stoppen met golf. De senioren hebben zoals gezegd meer geld te besteden en gaan vaker op vakantie. Tevens zijn ze ook veel vitaler, actiever en hebben tegenwoordig meer belangstelling voor gezondheid dan de senioren van een aantal jaren geleden. Dit heeft een positieve invloed op het toeristische aanbod in Drenthe.

Jongeren

Ondanks dat de NGF de derde sportbond is van Nederland met bijna 390.000 leden, telt de federatie slecht 13.000 jeugdleden. In vergelijking met landen als Spanje en Zweden beoefenen weinig jongeren de golfsport. Onder jongeren zijn vaak de teamsporten populair. Doordat het aantal geregistreerde golfers is gestagneerd en ouderen van nu minder vaak spelen dan tien jaar geleden is er op de golfbanen genoeg ruimte voor de jeugd. De golfclubs moeten jongeren stimuleren en het moet laagdrempelig worden om de sport te gaan beoefenen. Dit kan gedaan worden door een tarief te vragen tussen de 10-20 euro voor een dag. Hierdoor is het bedrag niet te hoog en is de kans groter dat ze een ander moment weer komen spelen. (Volkskrant, 2013)

Multigeneratie

Een opvallende vakantietrend van 2014 is op reis gaan met de hele familie inclusief kleinkinderen, (schoon) ouders en opa en oma. Ook wel de multigeneratie vakantie genoemd. De verdeling is dat de jongeren de vakantie zoeken middels internet en social media en de ouderen financieren de vakantie. (Mulder, 2014) De nieuwe trend is ook aantrekkelijk voor de golf accommodaties in Drenthe. Het is een uitdaging voor de golfaccommodaties om op de juiste manier in te spelen op de nieuwe trend. Een voorbeeld is het aanbieden van op maat gemaakte pakketten voor de hele familie.

5.3 Economische trends & ontwikkelingen

Economische ontwikkelingen

Trouw (2014) maakt bekend dat Nederland uit de crisis is. Nederland is op weg naar een economisch herstel, maar voor vele is de crisis nog altijd merkbaar. Aan het eind van 2016 is volgens DNB de werkloosheid in Nederland nog steeds twee keer zo hoog als in 2008 (ANP, 2014). Zo hebben de golfbanen in Nederland ook geleden onder de economische crisis, echter neemt de baanbezetting weer toe. En verwacht het Centraal Planbureau voor de periode van 2013-2017 een groei van het bruto binnenlands product met 1,5% per jaar (Wagenaar, 2013). In de periode 2005-2009 zijn ook de prijzen voor een lidmaatschap gestegen met gemiddeld 20-30 % (NVG, 2010).

Deze ontwikkeling heeft invloed op de golfaccommodaties in Drenthe evenals de provincie Drenthe. Zoals aangegeven heerst er onder de bevolking nog steeds een grote werkloosheid, wat directe gevolgen heeft op de prioriteiten in besteding van tijd en geld. Het is belangrijk dat de golfaccommodaties op de juiste manier inspelen op de economisch-maatschappelijke situatie door het aanbod aantrekkelijker te maken voor de golfaccommodaties. Dit kan bijvoorbeeld door middel van samenwerking met verschillende partijen, wat voor beiden voordelen opleveren.

5.4 Sociaal-culturele trends & ontwikkelingen

Golf is ook emotie

Golf wordt ook gezien als emotie. Hiermee wordt bedoeld de binding die een golfer heeft met de baan en de club. De NGF (2012) benoemt een aantal factoren die een belangrijke rol spelen bij de mate van verbondenheid: individuele erkenning en betrokkenheid, integriteit, flexibiliteit, vertrouwen, prijs/kwaliteitsperceptie en de manier waarop de baan en de club de golfer uitnodigen en binden. Golfclubs hebben een streepje voor als ze actief inspelen op de emotionele en rationele (speelfrequentie en financiën) factoren van de golfers. In de Golfmarkt #2 (NGF, 2012) wordt een idee gegeven om de waarde te achterhalen door middel van het opstellen van een 'clubwaardeprofiel'. Dit kan worden uitgevoerd door persoonlijke gesprekken te voeren of er kan worden geënkquêteerd om te achterhalen wat hen bindt aan de club of baan. Een nadeel kan zijn dat leden die actief gebruik maken van de baan geen behoeften hebben aan veranderingen.

Leefstijl van de golfer

Een persoonlijke leefstijl heeft steeds meer invloed op de keuzes in vrijetijdsactiviteiten van de bezoeker. Voor de golfaccommodaties is het belangrijk om hun bezoekers te kennen. Door inzichtelijk te hebben wat de leefstijl van de golfer in Drenthe is kan er ook worden ingespeeld op de interesses, wensen en behoeften van hun bezoekers. De golfaccommodaties moeten hun kennis van de golfer gaan vergroten om nieuwe spelers te interesseren en bestaande golfers te behouden. In het volgende hoofdstuk wordt de leefstijl/het profiel van de golfer uitgebreid behandeld.

Sporter is consument

Tegenwoordig kiezen sporters er vaker voor om een sport individueel of in een klein groepsverband te beoefenen. Hierdoor hebben sporters minder behoefte aan binding met een club of sportvereniging. Er wordt liever een meer contributiegeld betaald dan wanneer de sporter aan de slag moet als vrijwilliger. Het aanbod in de sporten wordt ook steeds groter, waardoor de keuze ook toeneemt. Sporters vragen steeds meer aan een diversiteit in sporten waarbij ontspanning en wellness gecombineerd wordt. Doordat het aanbod in diverse sporten wordt vergroot is de sportconsument wel bereid om daar meer voor te betalen en bereid om langer te reizen. (Grootheest, 2013)

5.5 Technologische trends & ontwikkelingen

Social Media & Golf

Internet en social media zijn tegenwoordig niet meer weg te denken. De groei van internet en social media is binnen de vrijetijdseconomie een zeer belangrijke trend. Tegenwoordig wordt er niet alleen door de groep tot 55 jaar gebruik gemaakt van mobiele internet en social media. Ook onder de oudere bevolkingsgroepen neemt het gebruik van mobiel internet sterk toe.

Ook de NGF zet social media in om de communicatie te versterken met diverse doelgroepen zoals: golfers, golfclubs, golfbanen, professionals en stakeholders. Volgers van de NGF kunnen reageren op hun berichten maar ook delen met andere en zo het bereik op een eenvoudige manier vergroten. De berichten worden zo door niet-golfers gezien wat zorgt voor synergie. De NGF probeert op deze manier voor een binding te zorgen met de facetten van golf.

De NGF is vergeleken met andere sportbonden erg actief op social media als Twitter, Facebook en LinkedIn. Zie bijlage V voor een overzicht van het gebruik van social media door alle sportbonden in Nederland. Een goede binding en interactie met hun volgers blijkt uit een zogenaamde hoge Klout-score. Dit betekent dat wanneer een account vaak interactie tot stand brengt, de Klout-score hoog is.

Klout is een online service die bekijkt hoe invloedrijk een bedrijf of persoon is op het gebied van social media (Softonic, 2012). Op een schaal van 1 tot 100 krijgt je een nummer wat aangeeft of je een autoriteit bent in je werkgebied of dat je net komt kijken. Het nummer hangt af van het aantal volgers, of je bericht vaak wordt 'geretweet' en of je vaak wordt genoemd in tweets. Wanneer naast Twitter ook nog andere media gekoppeld wordt aan het account zal de Klout-score ook toenemen.

Figuur 8: Definitie Klout (Softonic, 2012)

Social media kan ook worden ingezet door de golfaccommodaties. De trend en ontwikkeling biedt veel mogelijkheden voor de golfsport. Veel bedrijven en merken gebruiken social media om hun imago te versterken en marktwaarde te vergroten. Via social media kan er met bezoekers interactie worden gecreëerd waardoor de beleving wordt vergroot. Alvorens aan de slag te gaan met social media, is het verstandig als golfaccommodaties eerst te verdiepen in het juiste gebruik van social media. Het gevaar van social media is dat het verkeerd ingezet kan worden door er bijvoorbeeld té actief gebruik van te maken. Dit kan door volgens van het social media-kanaal als negatief worden ervaren.

NGFGolf-App

De afgelopen jaren heeft de mobiele applicaties een enorme ontwikkeling doorgemaakt. De NGF heeft in de Golfmarkt #3 (2013) bekend gemaakt dat de nieuwe NGF Golf app wordt gelanceerd. Sinds september 2013 is in samenwerking met hun partners Van Lanschot en Deloitte de app ontwikkeld voor de golfmarkt in Nederland. De nieuwe app genaamd de NGF Golf, is bedoeld voor het vinden van uitslagen en de NGF-wedstrijden en competitie. Alle NGF-wedstrijden kunnen worden bekeken in een overzicht met de uitslagen en de scores in details van de wedstrijden, de startlijsten en de Van Lanschot Ranking. Naast dat er voortaan een actueel overzicht te zien is van de poule -indeling voor golfers die competitie spelen, kan je ook op de app het meest recente NGF-nieuws volgen en je handicap op vragen.

De app is beschikbaar voor iedereen en is bedoeld voor iOS- en Android toestellen die te downloaden zijn in Apple App Store en Google Play. Iedereen die geïnteresseerd is in de golfsport, op de hoogte willen blijven van de prestaties van de individuele golfer en de teams kunnen de app downloaden. Door de golfaccommodaties zou er ook aangemoedigd moeten worden om de app actief te gaan gebruiken. Door de ontwikkeling van de NGF Golf app wordt de binding met de golfsport vergroot.

5.6 Ecologische trends & ontwikkelingen

Duurzaamheid

De NGF heeft het beleid met wet- en regelgeving bepaald om te voldoen aan een natuurvriendelijke en milieubewuste bedrijfsvoering. Vanaf 1 januari 2011 biedt de NGF een vorm van begeleiding aan door te werken aan deze nieuwe bedrijfsvoering. Om golfbaanbeheerder te stimuleren bewust om te gaan met natuur en milieu is het Committed tot Green programma ontwikkeld (NGFmilieuzorg, 2012). Door het programma succesvol te doorlopen kan het internationale certificaat van de Golf Environment Organization (GEO) worden aangevraagd. De GEO is een snel groeiende internationale organisatie die certificaten faciliteert voor duurzaam golfbeheer (GEO, 2014). Om in aanmerking te komen voor een GEO-certificaat moet een golfbaan werken aan zes gebieden op een verantwoorde en duurzame wijze. De zes gebieden zijn: landschap en ecosystemen, water, energie, product en inkoopbeleid, milieukwaliteit en mens en samenleving. De GEO (2014) noemt de volgende voordelen om als golfbeheerder in het bezit te zijn van een certificaat zijn als volgt:

- Kostenbesparing
- Duurzaam golfimago
- Verbeterd de efficiëntie van de golfbaan
- Verbeterd de kwaliteit van de golfbaan

Momenteel zijn er in Nederland 34 banen GEO-gecertificeerd en is daarom uitgesproken tot koploper van de wereld (NGF, 2013). Maar als nog zijn er veel golfbanen die geen GEO-certificaat hebben. In Drenthe is er geen golfaccommodatie welke een GEO-certificaat beschikt. De NGF krijgt veel vragen vanuit de branche over deze milieu technische zaken. De NGF heeft de NGF Milieuzorg checklist ontworpen voor alle golfbaanbeheerders in Nederland. Nadat de milieucheck is gedaan volgt er een lijst met knelpunten en actiepunten waar de golfbaanbeheerder aan kan werken om voordeel te behalen op het GEO-certificaat.

PuurNatuur

Trendwatcher (2013) presenteert in de vrijetijdstrends 2014, dat de interesse voor puur en natuur weer populair is. Mensen zijn steeds meer op zoek naar de rust in de bossen en het platteland. Ook blijven wandelen en fietsen een populaire bezigheid. PuurNatuur heeft niet alleen betrekking op de mooie landschappen van Nederland, maar ook in natuurlijk eten. Er wordt graag gekookt met authentieke en ambachtelijke producten welke afkomstig zijn uit de omgeving. Gezondheid en een gezonde leefstijl waarbij fysiek en mentaal terugkomen in de vorm van wellness.

Deze trend kan door de golfaccommodaties in Drenthe goed gebruikt worden. Drenthe staat bekend om een provincie met fijn landschap en mooi natuur. PuurNatuur kan door de golfaccommodaties toegepast worden in de restaurants door het gebruik van natuurlijke producten te verwerken in de gerechten of bijvoorbeeld een golf-arrangement samen te stellen op het gebied van fysieke en mentale geest: Golf & Yoga.

5.7 Politieke trends & ontwikkelingen

Subsidies

Een subsidie is een publieke financiering: geld dat afkomstig is van de overheid zoals bijvoorbeeld de gemeente, de provincie, een ministerie of zelfs de Europese Unie. Een subsidie is bedoeld om de aanvrager te motiveren een bijdrage te leveren aan de doelen van de overheid door bijvoorbeeld een activiteit (NGF, 2013). Per niveau (EU, ministerie, provincie en gemeente etc.) zijn er verschillende regelingen voor het uitvoeren van subsidies. In totaal zijn er ongeveer 750 subsidieverstrekkende overheidsinstellingen (NGF, 2013).

De NGF krijgt subsidie van de NOC*NSF om de topsport in Nederland te stimuleren. De hoeveelheid subsidie is afhankelijk van het aantal geregistreerde leden bij de NGF. De subsidie die de NGF krijgt van NOC*NSF is voor de federatie zelf en hiervan profiteren de golfbanen in Nederland niet (direct) van.

De huidige trend is dat er steeds minder subsidies worden verstrekt door de overheid maar kredieten. De bedoeling hiervan is dat de overheid een project financiert. Bij succes van het project moet het geld weer teruggegeven worden aan de overheid.

Deze trend en ontwikkeling heeft veel invloed op de golfaccommodaties in Drenthe. De gemeente en de provincie Drenthe hebben ook te kampen met bezuinigingen wat betekend dat er ook minder geld beschikbaar is voor de ontwikkeling van de provincie. Dit kan een bedreiging vormen. De golfaccommodaties zullen hier op een creatieve manier op in moeten spelen. Er kunnen samenwerkingsverbanden worden aangegaan met andere ondernemers en/of overheidsinstellingen. Door het bedenken van goede initiatieven en kansrijke projecten, wordt het toerisme in de provincie nog steeds gestimuleerd.

5.8 Samenvatting

Veel trends en ontwikkelingen hebben invloed op de golfsport. De economische crisis is nog altijd merkbaar, wat ook van invloed is op de golfaccommodaties in Drenthe en de bezoekers. Eveneens is de vergrijzing een belangrijke trend. Op het moment is Nederland enorm aan het “vergrijzen”, wat betekend dat er de komende jaren veel ouderen 65 jaar worden. De vergrijzing is inmiddels een bekende ontwikkeling maar zal voor de komende jaren nog merkbaar zijn. Voor de golfsport is de vergrijzing een positieve ontwikkeling aangezien de ouderen van tegenwoordig meer geld te besteden hebben en actiever in het leven staan.

Tegenwoordig heeft ook de persoonlijke leefstijl van de golfer steeds meer invloed op de keuzes in vrijetijdsactiviteiten van de bezoeker. Door inzicht te hebben wat de interesses, wensen en behoeften van de bezoekers zijn, kan er beter worden ingespeeld op de leefstijl van de golfer. Om hierop aan te sluiten is een technologische trend en ontwikkeling het gebruik van internet en social media. Voor steeds meer mensen is deze technologie niet meer weg te denken uit hun leven. Zelfs onder de oudere bevolkingsgroepen neemt het gebruik van mobiel internet sterk toe.

Ook duurzaamheid is een belangrijke ecologische trend en ontwikkeling. Door de golfaccommodaties kan het GEO-certificaat worden behaald. Dit betekend dat de golfbaan voldoet aan een natuurvriendelijke en milieubewuste bedrijfsvoering. Momenteel zijn er in Nederland 34 GEO-gecertificeerde golfbanen waarvan geen één in Drenthe.

6. Lifestyle en profielen van de golfer

Zoals eerder behandeld in dit rapport zijn er vier soorten golfers: de A-, B-, C- en D-leden. Er zijn golfclubleden en greenfeespelers. In dit hoofdstuk wordt er dieper ingegaan op de socio-demografische kenmerken en de leefstijl van de golfers.

6.1 Socio-demografische kenmerken van golfers

Verschuur (2010) noemt in zijn onderzoek naar de betrokkenheid van golfers met de golfsport dat het opleidingsniveau onder de sporters in Nederland over het algemeen hoog te noemen is. Zowel de golfsport als de hockeysport steken hier gemiddeld bovenuit. Het niveau van inkomen van golfers steken boven andere sport beoefenaren in Nederland uit. De leden van een golfclub hebben ten opzichte van het gemiddelde in Nederland een zeer hoog inkomen. De greenfeespelers verdienen ook veel, maar niet meer ten opzichte van de clubleden.

Ook de gezinssamenstelling is anders van de golfclubleden en de greenfeespelers. Golfclubleden wonen vaak nog met hun partner samen waarvan de kinderen al uit huis zijn in tegenstelling tot de greenfeespelers waarvan de partners beiden nog werken en de kinderen nog thuis wonen. (Verschuur, 2010)

Een andere analyse welke is uitgevoerd door Boesmans & Snoek (2010) in opdracht van de NVG en de NGF, naar de lifestyle van de nieuwe golfer in Nederland is ook gebleken dat het gezinsinkomen van de golfclubleden 2x modaal of hoger is. De huishoudens bestaan uit partners zonder thuiswonende kinderen met een gemiddelde leeftijd tussen de 45 en 65 jaar. De kostwinnaar vervult een hoge functie of is eigenaar van een bedrijf. Hieruit is vastgesteld dat de golfclubleden actief zijn in hun vrije tijd en sporten zoals hockey, bridge, tennis, wintersport en watersport zijn erg populair. De golfclubleden bezoeken vaak culturele gelegenheden om te eten en te drinken.

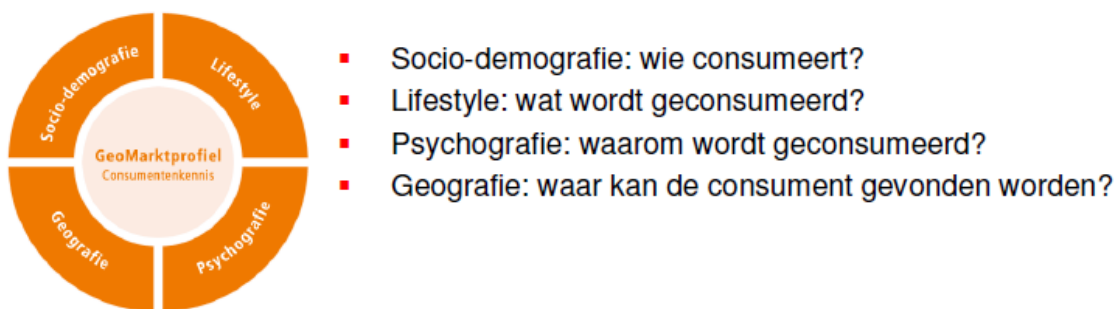
Daarentegen is de gezinssamenstelling van de greenfeespelers verschillend. Aan de ene kant zijn de greenfeespelers vrij jong en ligt de gemiddelde leeftijd tussen de 25 en 40 jaar, maar er is ook een deel welke rond de 50 jaar oud zijn. De groep met een leeftijd van 25 tot 40 jaar bestaan voornamelijk uit paren zonder kinderen, paren met kinderen of alleenstaand. Het gezinsinkomen van de greenfeespeler is 1,5 x modaal of hoger. Greenfeespelers studeren nog of zijn werkzaam binnen een hoge functie of hebben een eigen bedrijf. Het opleidingsniveau is hoog. Greenfeespelers bezoeken graag het casino of het theater. Populaire sporten waar de greenfeespelers zich mee bezighouden zijn: hockey, wintersport, tennis en watersport. (Boesmans & Snoek, 2010)

6.1.1. Verschillen vroeger en nu

Samenvattend uit deze onderzoeken kan er worden vastgesteld dat de golfer van nu minder te besteden heeft dan vroeger. Het inkomen van nu is in vergelijking met vroeger minder hoog. Tegenwoordig zijn er meer gezinnen met kinderen en beide partners verdienen het geld. Vroeger speelde de bevolking in Nederland niet meer dan twee sporten, tegenwoordig zijn er veel meer hobby's en beoefent men veel meer sporten naast golf. Een grote verandering, al niet de grootste ten opzichte van 10 jaar geleden, is de opkomst en het gebruik van internet en de interesse in nieuwste technologische 'snufjes'. De producten worden dan nu ook impulsiever gekocht.

6.2 Vier geotypen golfers

Boesmans & Snoek (2010) hebben in hun onderzoek gebruik gemaakt van het door WDM (inmiddels Bisnode) ontwikkelde GeoMarktprofiel consumenten kennis model. Bisnode helpt bedrijven zowel nationaal als internationaal, om de verkoop te verhogen, bedrijfsrisico's te verminderen en beslissingen te verbeteren (Bisnode, 2014).

Figuur 9: GeoMarktprofiel consumenten kennis model (Boesmans & Snoek, 2010)

Bovenstaand model vormt de basis van de vier geotypen (profielen) als het gaat om de leefstijl van golfers. In onderstaande figuur zijn de vier geotypen (profielen) beschreven (Verschuur, 2010):

1. De welgestelde belegger: heeft klassieke interesses zoals wijn, cultuur en musea. Leest bladen zoals het Financieel Dagblad.
2. Sportieve luxezoeker: doet aan veel verschillende sporten zoals tennis, voetbal en skiën. Heeft daarnaast brede interesses en doet vaak impuls aankopen. Vooral bladen zoals de Donald Duck, maar ook NRC NEXT worden door de sportieve luxezoeker gelezen.
3. Exclusieve shopper: is ten opzichte van de welgestelde belegger meer geïnteresseerd in de nieuwste gadgets. Heeft daarnaast een wat bredere interesse dan alleen cultuur. Koopt veel dure merkkleding en leest vaak het NRC.
4. Cultureel intellectueel: is hoog opgeleid en kiest voor duurzame producten. Is daarnaast ook geïnteresseerd in cultuur en doet aan sporten zoals schaken en bridge.

Figuur 10: Vier geotypen leefstijl golfers (Verschuur, 2010)

De vier geotypen met betrekking op de leefstijl van de golfers die hierboven kort beschreven is geeft kort weer wat de leefstijl is van de golfers. Uit de analyse van Boesmans & Snoek (2010) is gebleken dat de golfclubleden getypeerd worden aan alle vier de geotypen waar de greenfeespelers daarentegen, getypeerd worden door de geotypen met een hoge welstand: de welgestelde belegger, sportieve luxe zoeker en de exclusieve shopper.

6.3 De zeven klantprofielen

Naast de vier geotyperingen van de leefstijl van golfers heeft de NGF zeven klantprofielen gemaakt. De zeven klantprofielen komen op meerdere aspecten overeen met elkaar. Onderstaand is een uitgebreide beschrijving van de zevenklantprofielen te lezen. Ook zal duidelijk worden waarom de NGF de zeven klantprofielen heeft opgesteld voor de golfbanen.

Om in de toekomst het aantal golfers op peil te houden en eventueel weer ter verhogen, moeten de golfclubs en golfbanen hun kennis van de golfer gaan vergroten om nieuwe spelers te interesseren en bestaande golfers te behouden. Om meer inzicht te krijgen in de verschillende doelgroepen van golfers is in de derde uitgaven van de Golfmarkt (NGF, 2013) zeven klantprofielen beschreven aan de hand van een onderzoek naar de kenmerken van de golfers in het bestand van de NGF (zie figuur 1). Golfclubs en golfbanen kunnen hun doelgroep analyseren om zo een strategie voor de toekomst te bepalen wat er toe moet leiden om nieuwe golfers aan te trekken en bestaande golfers te behouden.

Na een aantal jaar data verzamelen van alle Nederlandse consumenten, kunnen de volgende zeven klantprofielen worden onderscheiden (naar het niveau van opleiding en levensfase): de startende academicus, de jonge regionale manager/zelfstandige, beginnende carrière, gevorderde succesvolle carrière, de traditionele kleine zelfstandige, de succesvolle babyboomer en de gearriveerde elite. In de vierde editie van de Golfmarkt voegde de NGF er nog een laatste profiel aan toe: de jeugdspelers. Van het laatste profiel is door de NGF nog geen beschrijving gegeven. Zie ook bijlage II voor een uitgebreide beschrijving van de zeven klantprofielen.

6.3.1 Analyse van de klantprofielen

Startende academicus

De startende academicus is jonger dan 35 jaar, woonachtig in de buurt van grote universiteiten (Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Groningen), en zitten midden in de bloei van zijn leven. Hij is bezig met zijn eerste echte huis, baan en heeft een kat. Zijn inkomen ligt ongeveer tussen de 2500 en 3000 euro bruto per maand. Hij is nog bezig met zijn academische studie, heeft hem net afgerond of is al werkende in de ICT of een commerciële functie. Hij houdt van individuele sporten als squash of hardlopen en gaat graag op actieve vakanties. De startende academicus maakt intensief gebruik van de media.

Jonge regionale manager/zelfstandige

De jongen regionale manager/zelfstandige is tussen de 30 en 45 jaar oud, in de meeste gevallen getrouwd en heeft kinderen onder de 18 jaar oud. Het inkomen ligt tussen de 2000 en 3000 euro bruto per maand. De opleiding waarmee de jonge regionale manager/zelfstandige mee bezig is of eventueel al heeft afgerond is een lagere tot hogere (beroeps) opleiding. Anders is hij al werkzaam in de agrarische of technische productie of heeft een baan in de middenkader in een regionaal gebied. Sporten doet hij graag dichtbij zoals in zijn eigen wijk of buurt. De sport die hij beoefent is voetbal of paardrijden. Deze persoon gaat niet vaak op vakantie, maar eens in de zoveel tijd gaat hij naar een zonnige bestemming. In de media is hij niet zo actief, kijkt vooral tv maar leest weinig in bladen of boeken.

Beginnende carrière

De leeftijd van de beginnende carrière ligt rond de 30 en 45 jaar en heeft jongeren kinderen. In het verschiet heeft de golfer in de planning om te trouwen met zijn partner en er is een kind op komst. Het inkomen ligt tussen de 3000 en 5000 euro bruto per maand. De golfer is hoog opgeleid en heeft een hogere management functie in de vrijesector zoals een commerciële, financiële of in de IT-sector. De golfer is woonachtig in het Groene Hart, Amersfoort of de Utrechtse Heuvelrug. Anders sporten die hij naast golf beoefent is squashen, trimmen, hardlopen of teamsporten zoals voetbal of hockey. Omdat de kinderen nog niet op school zitten vinden de vakanties in alle seizoenen plaats. Zon en strand zijn belangrijke eisen voor een vakantie. Deze golfer is een intensief gebruiker van de media en leest veel over jonge kinderen of kijkt naar commerciële zenders.

Gevorderde succesvolle carrière

De leeftijd van de gevorderde succesvolle carrière ligt tussen de 40 en 55 jaar. Golfen doet hij voornamelijk door de week met zakenrelaties. Deze golfer heeft vaak al wat oudere kinderen en een eerstvolgende event is dat zijn kind het huis verlaat of hij maakt een carrière switch. De golfer heeft een hogere opleiding gedaan en heeft nu een baan als directeur of hoger management van een bedrijf. Het inkomen van de golfer ligt op 2 keer modaal of meer. De gevorderde succesvolle carrière woont verspreid over Nederland (niet in Amsterdam of Rotterdam) in een vrijstaande woning. De sporten die hij beoefend zijn vaak individuele sporten zoals squash, trimmen hardlopen en skiën. Als hij een teamsport beoefend dan is dat vaak voetbal of hockey. Ook gaat hij gaat hij graag alle seizoenen op vakantie naar voornamelijk Frankrijk, Italië, Oostenrijk en Zwitserland. Deze golfer maakt actief gebruik van internet, leest de Voetbal International en kijkt vaak naar de publieke omroep en commerciële zenders.

Traditionele kleine zelfstandige

De traditionele kleine zelfstandige is een sociale en naar buiten gericht persoon. De gemiddelde leeftijd ligt tussen de 55 en 70 jaar. Deze golfer heeft zijn kinderen al buiten huis wonen en is al met pensioen of vervroegd met pensioen gegaan. Hij heeft/had een baan als zelfstandigen en is woonachtig in de regionale gebieden en Rotterdam of Den Haag. Vaak woont hij in een huurwoning zoals een flat of een etage appartement. Deze zelfstandige sport weinig en heeft ook bijna geen vakantieplannen. Ook is hij niet erg actief in de media. Hij kijkt wat tv maar leest weinig en maakt nauwelijks tot geen gebruik van het internet.

Succesvolle babyboomer

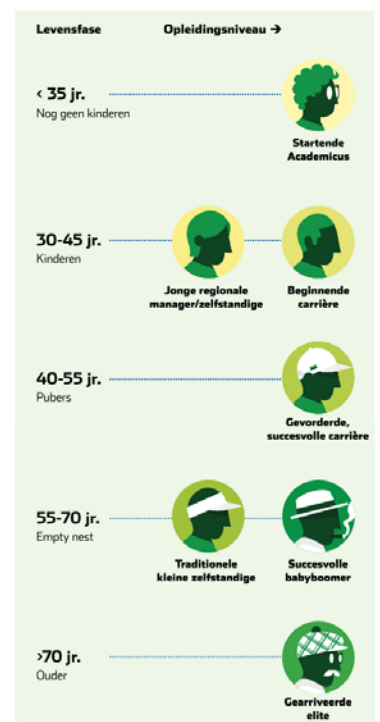
Ook de leeftijd van de succesvolle babyboomer ligt tussen de 55 en 70 jaar. De succesvolle babyboomer is vroeg met pensioen, heeft zijn kinderen al uit huis wonen en eventuele kleinkinderen zijn op komst. Deze golfer heeft een hoog inkomen en een groot vermogen. In het verleden heeft hij een hoge opleiding gevolgd en daarna een eigen onderneming gestart en/of een hoge management functie vervuld. Deze succesvolle babyboomer woont goed verspreid over Nederland in een vrijstaande woning. Hij houdt ervan om te bridgen en te golfen en gaat graag op vakantie. Hij houdt van actieve wandelvakantie en cultuursnuiven in verschillende steden en werelddelen. De babyboomer is een intensief maar relatieve internetgebruiker en leest bladen zoals de Libelle en de Margriet. Opvallende media interesses zijn; wijn (de Wijnbeurs), prijzen vergelijken en recepten.

Gearriveerde elite

Bij de gearriveerde elite ligt de leeftijd al wat hoger namelijk 70 jaar en ouder. Van deze golfer zijn de kinderen al uit huis en genieten momenteel van de kleinkinderen. De ouder heeft vroeger een goede baan gehad waardoor hij nu een pensioen heeft met vermogen. De gearriveerde elite woont in een vrijstaand huis verspreid over Nederland, met uitzondering van de grote steden zoals Amsterdam en Rotterdam. De gearriveerde elite heeft sport gemaakt zoals het nu is. Daarom beoefend hij graag nog golf als hobby. Ze kunnen gaan en staan waar ze willen dus qua vakantie gebeurt dat ook. De gearriveerde elite maakt wel gebruik van internet, maar voornamelijk om gerichte informatie op te zoeken. Ook kijkt hij graag op de televisie naar de NPO en regionale omroepen.

6.4 Samenvatting

De socio-demografische kenmerken van golfclubleden en greenfeespelers verschillen van elkaar qua leefstijl, gezinssamenstelling, inkomen etc. Uit een eerder onderzoek uitgevoerd door de NVG zijn er 4 geotypen beschreven op

Figuur 11: de zevenklantprofielen (Golfmarkt, 2013)

basis van de leefstijl van de golfers. Daarnaast heeft NGF zeven klantprofielen beschreven om meer inzicht te verkrijgen in de verschillende doelgroepen van golfers. Het doel is om het aantal nieuwe golfers weer te verhogen en bestaande golfers te behouden. De zevenklantprofielen zijn verschillend in leeftijd, levensfase, inkomen, baan, interesses, sporten, lifestyle en gebruik van media.

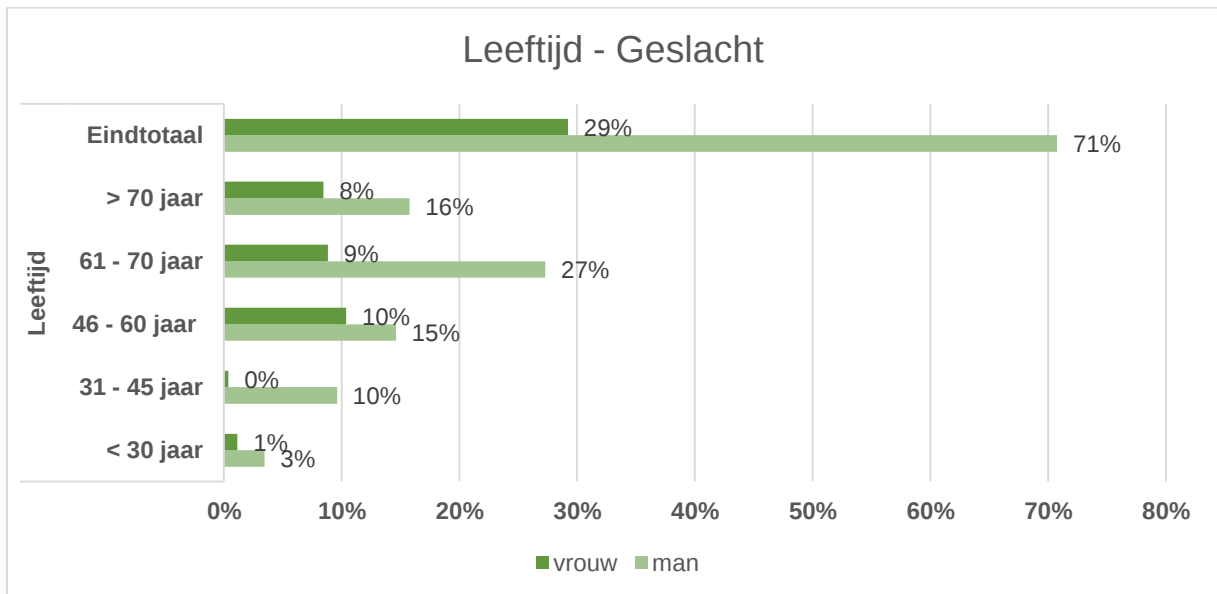
7. Resultaten veldonderzoek

In voorgaande hoofdstukken is duidelijk geworden hoe de golfsport in Nederland en Drenthe is georganiseerd. De trends en ontwikkelingen op het gebied van de golfsport zijn in kaart gebracht en diverse klantprofielen voor golfers zijn beschreven. Deze informatie is nodig geweest om bij de doelgroepen te kunnen onderzoeken wat het profiel van de golfer in Drenthe is, en welke wensen en behoefte zij hebben om de golfaccommodaties in Drenthe aantrekkelijker te maken.

De belangrijkste onderzoeksresultaten van het veldonderzoek worden in dit hoofdstuk beschreven. De resultaten zijn gebaseerd op de enquêtes voor dit onderzoek. De opzet van de enquêtes zijn eerder uitgelegd in hoofdstuk 2 van dit rapport. Allereerst zullen de resultaten bekend worden gemaakt van de golfclubleden gevolgd door de uitkomsten van de greenfeespelers. Hieruit wordt duidelijk in welke mate de golfer in Drenthe tevreden is over zijn bezoek aan Drenthe en op welke aspecten de golfaccommodaties verbeteringen kunnen doorvoeren.

7.1 Respondenten

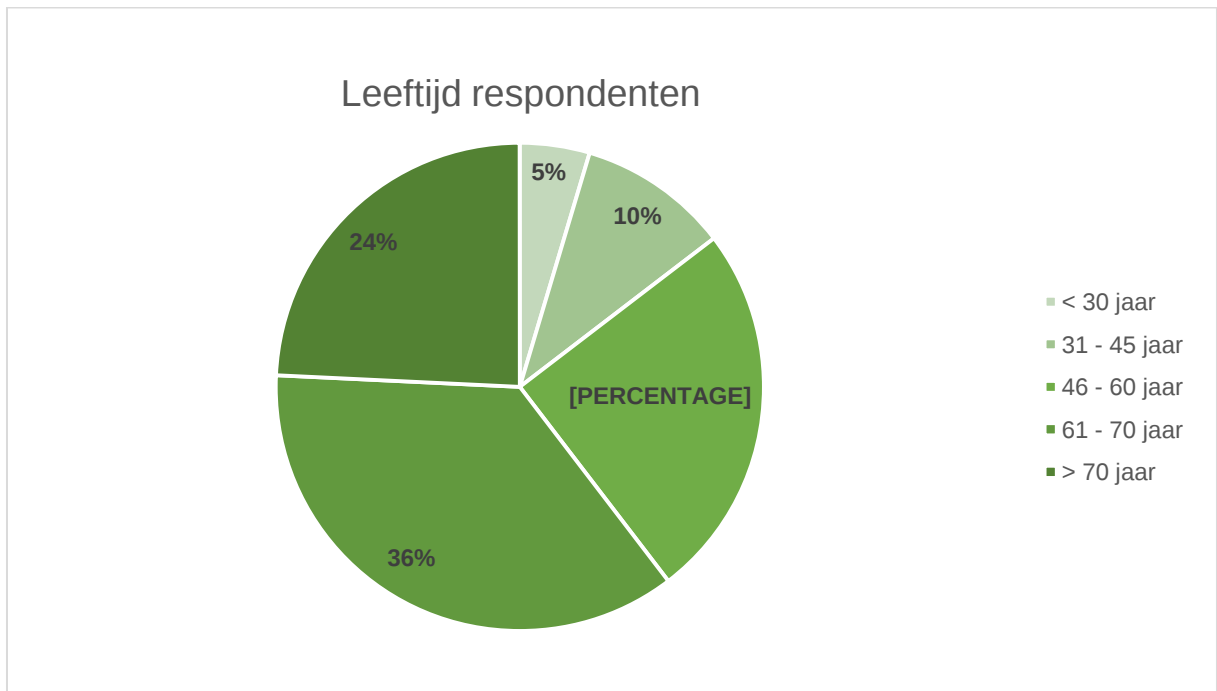
Eerder is aangegeven dat het onderzoek betrouwbaar is wanneer 260 respondenten de enquêtes invullen. Hieronder is een verdeling te zien van de leeftijd en het geslacht van de respondenten.

Figuur 12: leeftijd & geslacht - golfclubleden & greenfeespelers

Van de 260 ingevulde enquêtes zijn er 172 ingevuld door golfclubleden en 88 door greenfeespelers. Hiervan is 184 man en 76 is vrouw.

In bovenstaand figuur is ook te zien dat meer mannen de enquête hebben ingevuld dan de vrouw. Maar liefst 27% van de mannelijke respondenten valt in de leeftijdscategorie 61 - 70 jaar. De kleinste groep is de vrouw in de leeftijdscategorie 31 – 45 jaar oud.

Figuur 13: Leeftijd respondenten

In bovenstaand figuur is de algemene leeftijdsverdeling van de respondenten te zien. Opvallend is dat maar liefst 36% van de respondenten de leeftijd heeft van 61 – 70 jaar oud. De kleinste groep (5%) van de respondenten is jonger dan 30 jaar oud.

7.2 Respondenten per baan

In totaal zijn er 360 enquêtes ingevuld en op vijf verschillende golfaccommodatie is er geënquêteerd. In onderstaande figuur is te zien hoeveel enquêtes er per golfaccommodatie is ingevuld door de greenfeespeler en hoeveel door de golfclubleden.

Respondenten per baan			
Baan:	Golfclublid	Greenfeespeler	Eindtotaal
DGCC	46	45	91
Gelpenberg	35	27	62
Havelte	33	2	35
Holthuizen	47	13	60
Semslanden	11	1	12
Eindtotaal	172	88	260

Figuur 14: Respondenten per baan

In figuur 8 worden de respondenten per baan weergegeven. Op de Drentsche Golf & Country Club zijn de meeste enquêtes verkregen, namelijk: 91 respondenten hebben meegewerkt aan de enquête. Hiervan zijn 46 golfclublid en 45 greenfeespeler. Op de Semslanden zijn er de minste enquêtes verkregen, namelijk: 11 enquêtes door golfclubleden en 1 greenfeespeler heeft de enquête ingevuld.

7.3 Respondenten per provincie

Bij de uitkomsten van vraag 3 in beide enquêtes zijn er verschillende woonplaatsen opgegeven. Om een goed beeld te krijgen waar de bezoekers van de golfaccommodaties vandaan komen zijn de woonplaatsen onderverdeeld in de 12 provincies van Nederland.

Aantal van Type speler			
Provincie	Golfclublid	Greenfeespeler	Eindtotaal
Buitenland	1	2	3
Drenthe	116	15	131
Flevoland	1	3	4
Friesland	7	9	16
Gelderland	1		1
Groningen	31	15	46
Noord Brabant		3	3
Noord Holland		22	22
Overijssel	13	4	17
Utrecht	2	5	7
Zuid Holland		10	10
Eindtotaal	172	88	260

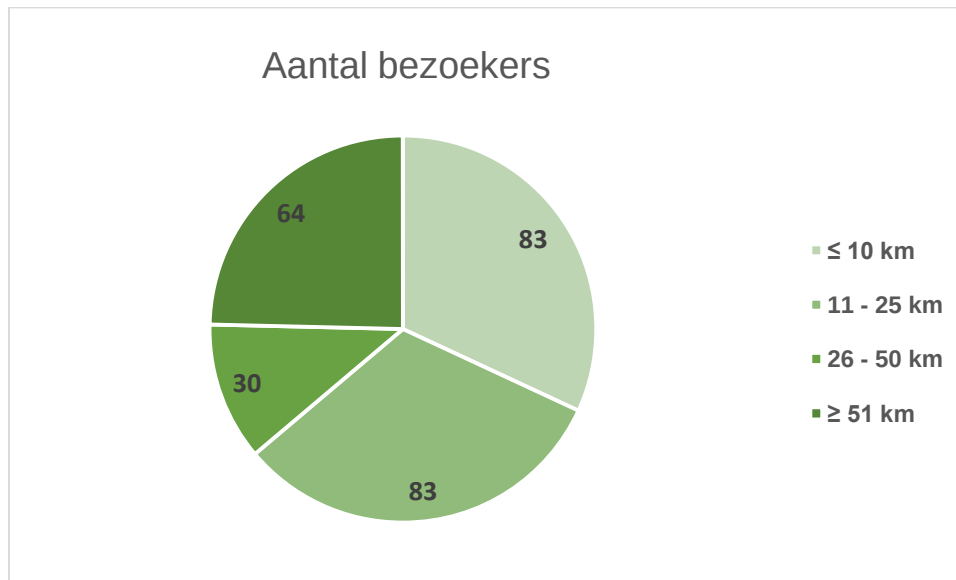
Figuur 15: verdeling speler en woonplaats

In figuur 15 is te zien veel golfclubleden uit de provincie Drenthe komen, namelijk: 116 van de 172 golfclubleden. 31 van de 172 golfclubleden komt uit de provincie Groningen en er komen geen golfclubleden uit de provincies Noord-Brabant, Noord-Holland en Zuid-Holland.

Ook is te zien dat er relatief weinig greenfeespelers uit de provincie Drenthe zelf komen (17%). Daarentegen komen veel greenfeespelers uit de provincies Noord-Holland en Groningen.

7.4 Reistijd/KM per bezoeker

In onderstaand figuur is de reistijd per kilometer weergegeven.

Figuur 16: Afgelegde km per bezoeker

In beide enquêtes is gevraagd naar de afgelegde afstand van huis naar de golfbaan. Dit is gevraagd om inzichtelijk te maken hoeveel kilometers de bezoekers bereid zijn af te leggen om te kunnen golfen. In bovenstaand figuur is te zien dat 83 bezoekers gelijk of minder dan 10 kilometer hebben afgelegd. Ook hebben 83 mensen 11 tot en met 25 kilometer afgelegd om bij de golfaccommodatie te kunnen komen.

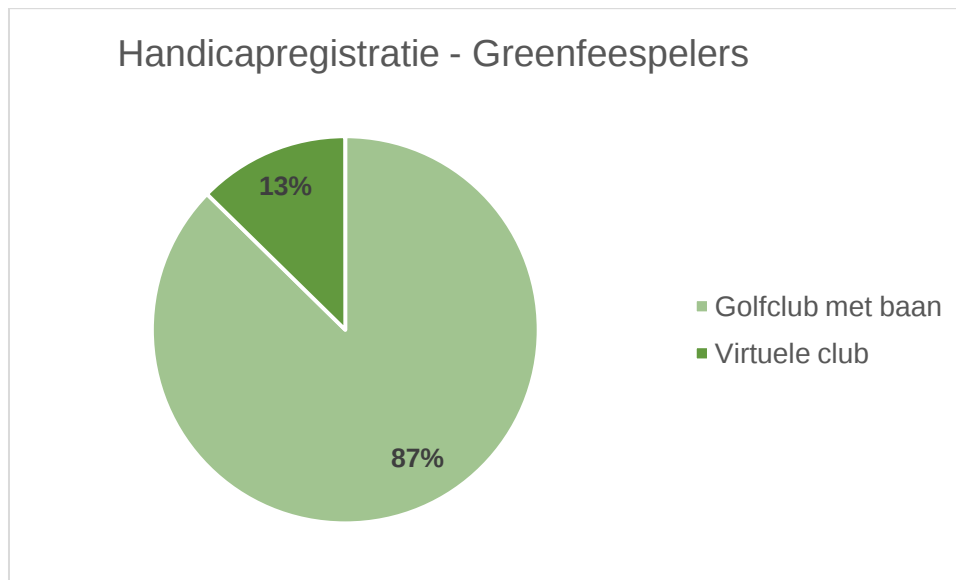
De gemiddelde afstand van de woonplaats van de bezoeker (golfclubleden en greenfeespelers) tot de golfbaan is 55 km. De standaarddeviatie is 98 km. De gemiddelde afstand van de golfclubleden tot de golfbaan is 16 km. De standaardafwijking is ook 16 km. De gemiddelde afstand van de greenfeespelers tot de golfbaan is 124 km. De standaardafwijking is 139 km. Dit zegt iets over de spreiding van de woonplaatsen van de bezoekers. Hoe groter de standaarddeviatie des te groter is het verschil tussen de afstanden.

Afstand - Leeftijd	< 30	31-45	46-60	61-70	>70	totaal
≤ 10 km	6	5	20	32	20	83
11 – 25 km	2	6	14	38	23	83
26 – 50 km		6	4	10	10	30
≥ 51 km	4	9	27	14	10	64
	12	26	65	94	63	260

Figuur 17: Kruistabel afstand in kilometer & leeftijd

In bovenstaand figuur is weergegeven de afgelegde afstand in relatie tot de leeftijd van de bezoekers. De bezoekers jonger dan 30 jaar hebben in het algemeen weinig kilometers afgelegd om de golfaccommodatie te bereiken. De bezoekers met de leeftijd 46 – 60 jaar is bereid de meeste kilometers af te leggen. Interessant is dat van de 157 bezoekers vanaf 61 jaar, 113 bezoekers niet meer dan 25 km afleggen naar de golfaccommodatie.

7.5 Handicapregistratie greenfeespelers

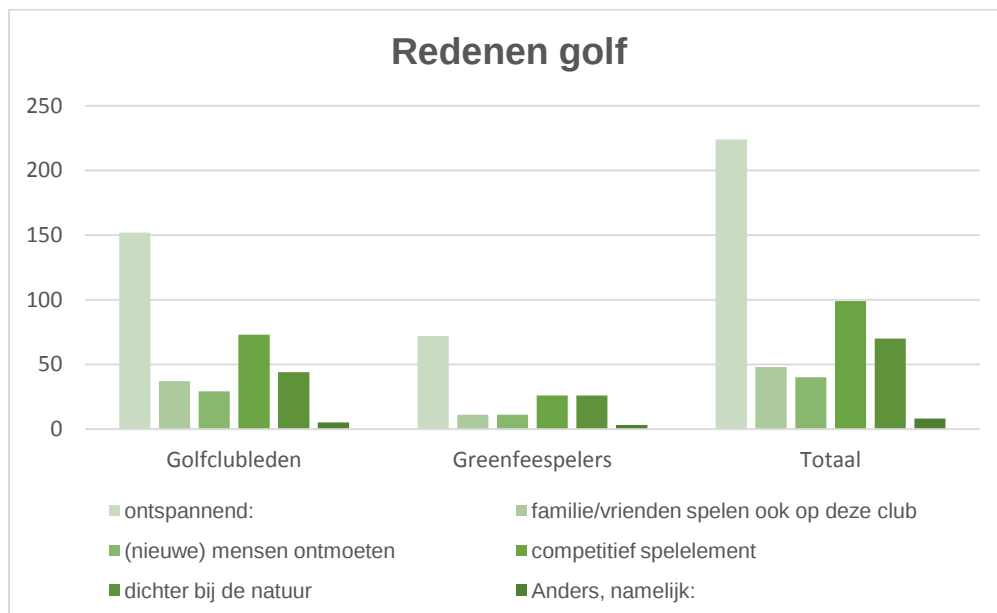
Figuur 18: Handicapregistratie greenfeespelers

In de enquête voor de greenfeespelers is gevraagd waar ze hun handicapregistratie hebben. Zo kan er inzicht worden verkregen over de greenfeespelers lid zijn van een andere golfclub met baan of lid zijn van een virtuele club. Een virtuele club, ook wel genaamd een D-club is eerder in dit onderzoek uitgelegd. D-leden zijn in Nederland gevestigde organisaties, stichtingen etc. welke geen beschikking hebben over een vaste golfbaan.

In figuur 13 is te zien dat de grootste groep lid is van een andere golfclub maar komen golfen in Drenthe als greenfeespelers. Verderop in dit hoofdstuk wordt behandeld waarom greenfeespelers komen golfen in Drenthe.

7.6 Waarom golf?

In beide enquêtes zijn gevraagd naar de redenen waarom de bezoekers golf spelen. In de enquêtes zijn meerdere opties voor antwoorden gegeven en konden er ook meerdere antwoorden worden aangekruist. Daarnaast was het mogelijk voor de bezoekers een eigen reden op te geven middels het antwoord 'anders, namelijk:.....'. Deze optie is meegenomen zodat alle redenen worden besproken in het onderzoek, en niet een eigen selectie aan redenen. In onderstaand figuur worden de voornaamste redenen gegeven waarom de bezoekers golf spelen.

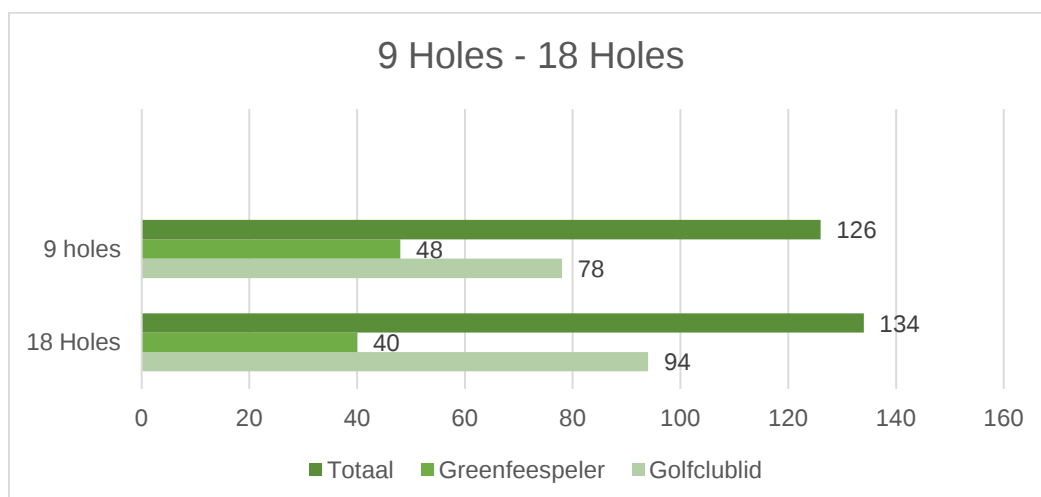

Figuur 19: Redenen golf

De voornaamste reden welke is gegeven waarom de bezoekers golf spelen is ontspanning. Vooral de golfclubleden spelen golf voor ontspanning. Het competitieve spelelement, zowel voor golfclubleden als voor greenfeespelers is ook een reden welke veel is gegeven.

Een aantal respondenten hebben gekozen voor de optie 'anders, namelijk:...'. Hierbij zijn de volgende redenen gegeven: gezellige sfeer, samen met partner, gezondheid, beweging/sportiviteit en de sport kan tot een hoge leeftijd beoefend worden.

7.7 Aantal holes

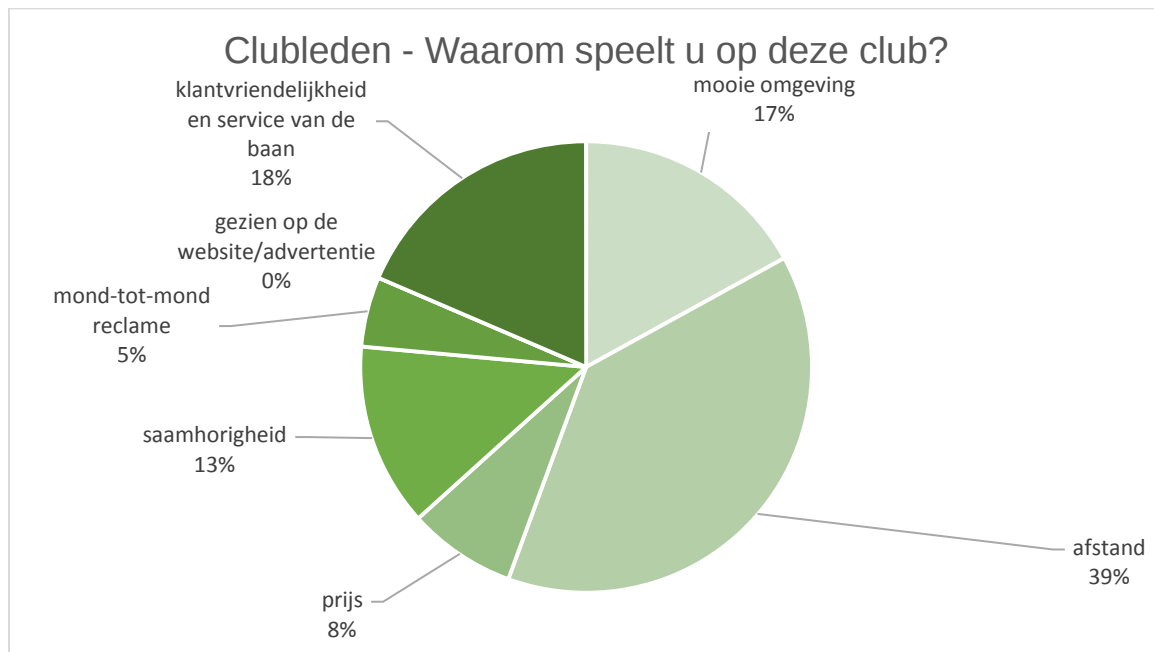

Figuur 20: Aantal holes

Uit bovenstaande figuur kan worden afgelezen dat het aantal bezoekers vrijwel gelijk is verdeeld over 9 en 18 holes. Bij de golfclubleden is 18 holes lopen populairder dan 9 holes. Daarentegen is bij de greenfeespelers 9 holes populairder.

7.7 Waarom speelt u golf op deze baan?

In onderstaande figuren zijn de redenen te zien waarom clubleden op de desbetreffende banen spelen. De voornaamste reden die wordt gegeven is afstand. Daarna is een mooie omgeving van belang voor de keuze van een golfbaan. Zie onderstaande figuur voor overige redenen en de percentages.

Figuur 21: Clubleden - Waarom speelt u op deze baan?

Van de 172 clubleden die de enquête hebben ingevuld geven 154 aan dat ze 1 keer per week of vaker spelen op hun eigen club. Een kleine hoeveelheid geeft aan dat ze 1 keer per maand spelen op hun eigen club of 2-3 keer per maand. De overige opties: "1 keer per half jaar" en "< 5 keer per jaar" is geen één keer gekozen.

Clubleden - Hoe vaak speelt u op uw eigen club?	Aantal bezoekers
1 keer per maand	6
1 keer per week of vaker	154
2-3 keer per maand	12
Eindtotaal	172

Figuur 22: Hoe vaak speelt u op uw eigen club?

In onderstaande figuur is een combinatie gemaakt tussen vraag 7 & 9. Vraag 7: Hoe vaak speelt u op uw eigen club is hierboven beschreven. De groep van 154 clubleden die 1 keer per week of vaker op de eigen club spelen, spelen 57 clubleden minder dan 5 keer per jaar op een andere golfbaan. En 53 clubleden spelen 1 keer per half jaar op een andere club etc.

Clubleden - Hoe vaak speelt u op uw eigen club – andere club	Aantal bezoekers
1 keer per maand	6
< 5 keer per jaar	3
1 keer per half jaar	1
1 keer per maand	1
2-3 keer per maand	1
1 keer per week of vaker	154
< 5 keer per jaar	57
1 keer per half jaar	53
1 keer per maand	36
1 keer per week of vaker	6
2-3 keer per maand	2
2-3 keer per maand	12
< 5 keer per jaar	3
1 keer per half jaar	4
1 keer per maand	3
1 keer per week of vaker	1
2-3 keer per maand	1
Eindtotaal	172

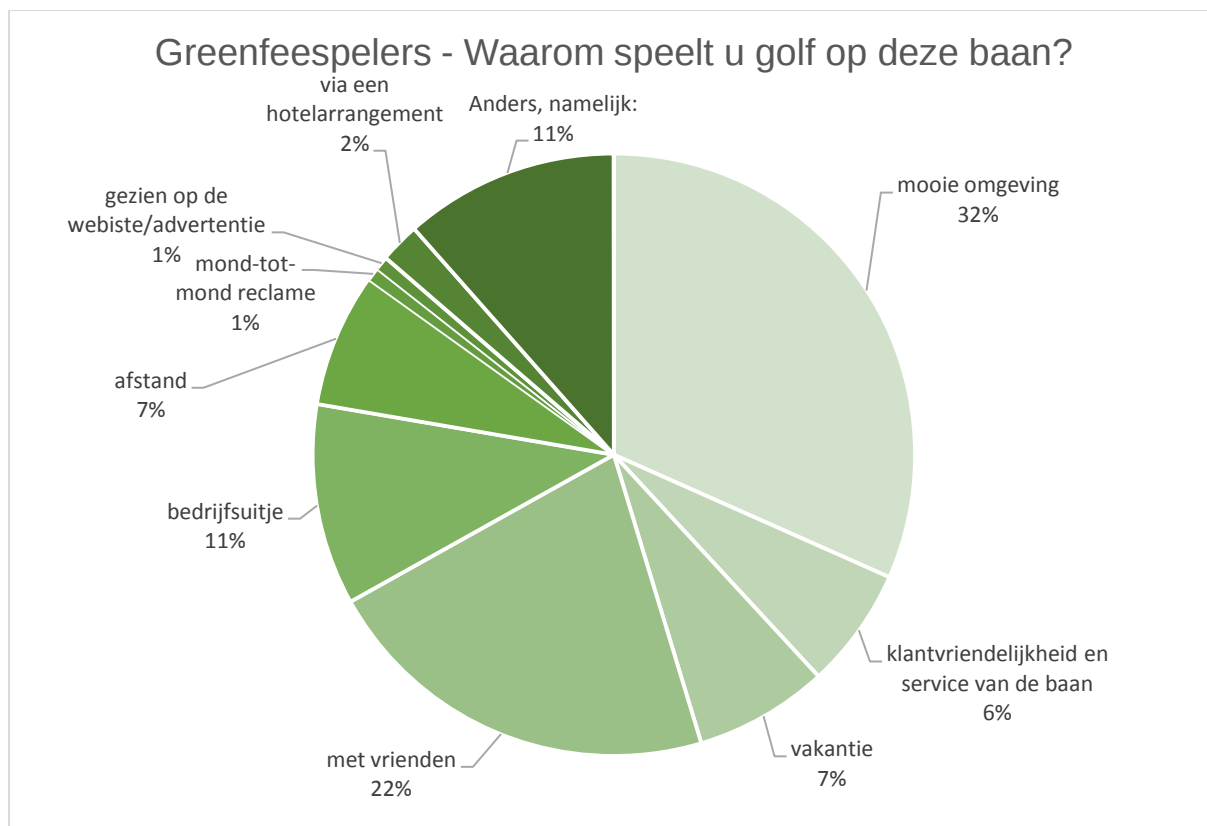
Figuur 23: Hoe vaak speelt u op u eigen club - andere club

Figuur 24: Reden buiten eigen club

De reden die wordt gegeven dat golfclubleden buiten hun homecourse spelen is vanwege vrienden en vakantie. Ook wordt de reden gegeven dat ze graag voor de afwisseling/variatie op een andere club spelen.

Van de greenfeespelers is het meest voorkomende antwoord waarom zij op deze baan spelen vanwege de mooie omgeving van Drenthe. Ook zijn ze op de golfclub in Drenthe met vrienden.

Figuur 25: Greenfeespelers - Waarom golf op deze baan?

In onderstaande tabel is gelijk te zien hoe vaak de greenfeespelers in totaal golf spelen. De grootste groep greenfeespelers speelt meer dan 1 keer per week golf. De kleinste groep greenfeespelers speelt 1 keer per half jaar of minder.

Greenfeespelers – Hoe vaak speelt u golf?	Aantal bezoekers
< 5 keer per jaar	4
1 keer per half jaar	4
1 keer per maand	9
1 keer per week of vaker	57
2 - 3 keer per maand	14
Eindtotaal	88

7.8 Beoefenen andere sport

In beide enquêtes is gevraagd of de golfclubleden en greenfeespelers nog een andere sport naast golf beoefenen. Deze vraag is gesteld voor het schetsen van een profiel van de bezoekers. In de opties van de antwoorden zijn de 3 meest beoefende sporten gegeven: hockey, tennis en voetbal. Daarnaast konden de respondenten zelf aangeven of ze een andere sport beoefenen. Van de 260 bezoekers beoefenden 126 bezoekers geen sport naast golf. Daarnaast zijn fitness en tennis ook populaire sporten naast golf. Er zijn geen opvallende verschillen te zien in de sporten die beoefend worden door golfclubleden of door greenfeespelers.

7.9 Wat moet een golfclub nog meer bieden?

In de bijlagen zijn de antwoorden te zien welke zijn gegeven op bovenstaande vraag in beide enquêtes. De vraag is een open vraag waarbij het mogelijk is meerdere antwoorden te geven.

Van de golfclubleden hebben 45 bezoekers aangegeven dat de golfclub meer gezelligheid moet bieden. Daarnaast hebben 29 golfclubleden aangegeven dat ze tevreden zijn met hoe de golfclub nu is. Andere punten welke door meerdere golfclubleden is aangegeven is de combinatie van sport en spel en een goed restaurant.

Opvallend is dat het voor veel greenfeespelers belangrijk is dat een baan uitdagend is. Daarnaast is het ook belangrijk dat een golfclub gezelligheid en service biedt. Aantrekkelijke greenfee en mooie natuur zijn andere punten welke zijn gegeven wat een golfclub nog meer moet bieden voor de greenfeespelers.

7.10 Reden keuze Drenthe

Bij de laatste vraag in de enquête van zowel de golfclubleden als de greenfeespelers, is gevraagd naar waarom de bezoekers golf spelen in Drenthe. Het doel van deze vraag is om te weten wat de provincie Drenthe onderscheidt van andere provincies. Wanneer hier inzicht in verkregen kan worden, kunnen de golfaccommodaties hierop inspelen om meer golfers van buiten de provincie Drenthe te trekken.

Er zijn veel verschillende antwoorden gegeven op deze vraag. Omdat het een open vraag is en ook veel bezoekers meerder antwoorden hebben gegeven is er in de bijlage uitgebreid te zien welke antwoorden er zijn gegeven. De meeste mensen bezoeken de golfclub in Drenthe omdat ze woonachtig zijn in de buurt van de golfclub en de mooie omgeving van Drenthe.

8. Conclusies

Het onderzoek naar de nieuwe generatie golfer bevat twee verschillende hoofdvragen. In voorgaande hoofdstukken is aan de hand van deskresearch vastgesteld wat de trends en ontwikkelingen zijn op het gebied van de golfsport en zijn diverse klantprofielen onder de loep genomen. Door middel van veldonderzoek wordt er antwoord verkregen op de tweede hoofdvraag van dit onderzoek. In dit hoofdstuk worden er conclusies getrokken aan de hand van de deskresearch en het veldonderzoek. Uiteindelijk zal de eindconclusie ook antwoord geven op de laatste deelvraag van het rapport.

In de inleiding van het rapport is eerder vastgesteld wat het doel is van het onderzoek. De doelstelling van dit onderzoek luidt als volgt:

Het doel van dit onderzoek is een analyse en adviesrapport waarin de trends en ontwikkelingen voor de komende jaren op het gebied van de golfsport zijn beschreven, en een analyse met aanbevelingen welke doelgroepen potentieel de grootste bijdrage kunnen leveren aan de doelstellingen van het project 18 Holes.

Om dit doel te behalen zijn de volgende hoofdvragen geformuleerd waar in dit hoofdstuk een antwoord op wordt verkregen.

“Wat zijn de trends en ontwikkelingen in de komende jaren op het gebied van de golfsport?”

“Wat is het profiel van de bezoekers, zowel leden als greenfeespelers, van golfclubs in Drenthe?”

8.1 Conclusies literatuuronderzoek

Een profiel is een beschrijving van achtergrond kenmerken van een bezoeker. Achtergrondkenmerken zijn demografische kenmerken, gedragskenmerken en waarde kenmerken.

Er kan worden geconcludeerd dat er veel trends en ontwikkelingen invloed hebben op de golfsport. De economische crisis is nog altijd merkbaar, wat ook van invloed is op de golfaccommodaties in Drenthe en zijn bezoekers. De economische crisis heeft directe gevolgen op de prioriteiten in besteding van tijd en geld.

Een van de belangrijkste ontwikkeling is de vergrijzing. Op het moment is Nederland enorm aan het “vergrijzen”, wat betekend dat er de komende jaren veel ouderen 65 jaar worden. De vergrijzing is inmiddels een bekende ontwikkeling maar zal voor de komende jaren nog merkbaar zijn. Voor de golfsport is de vergrijzing een positieve ontwikkeling aangezien de

ouderen van tegenwoordig meer geld te besteden hebben en actiever in het leven staan. Ook wordt duurzaamheid een belangrijk aspect in het leven van de golfaccommodaties en de golfer zelf. Golfaccommodaties kunnen duurzaamheid toepassen door het behalen van het GEO-certificaat en het implementeren van natuurlijke producten in hun restaurant.

8.2 Conclusies veldonderzoek

Gekeken naar de resultaten van dit onderzoek kan er worden geconcludeerd dat er meer mannen de golfsport beoefenen dan vrouwen. Van de 260 respondenten zijn er 184 man en 76 vrouw. Het merendeel van de bezoekers (36%) hebben een leeftijd 61 – 70 jaar oud en maar 5 % is jonger dan 30 jaar oud.

Golfclubleden

Er zijn veel golfclubleden die de enquête hebben ingevuld waardoor een helder beeld geschetst kan worden. De groep van golfclubleden bestaat uit veel mannelijke golfers, meer dan vrouwelijke. De leeftijd van de golfer is verdeel maar een aanzienlijke grote groep bevindt zich in de leeftijdscategorie 61 – 70 jaar oud. Veel golfclubleden komen uit de provincie Drenthe zelf en hebben weinig kilometers hoeven af te leggen. De gemiddelde kilometers die de golfbaan hebben afgelegd naar de accommodatie ligt op 16 km. In verhouding tot de greenfeespelers is dit weinig.

Golfclubleden spelen graag golf vanwege ontspanning en het competitieve spelelement. Ook begint gezondheid een belangrijke rol te spelen in het leven van de golfer. Gezondheid en natuur is ook genoemd als trend en ontwikkeling voor de golfsport. Ze spelen relatief vaak golf, namelijk: meer dan 1 keer per week. De reden voor golfclub in Drenthe is omdat deze in hun woonomgeving ligt en dus dichtbij huis is. Daarnaast kan er worden gezegd dat veel golfclubleden graag wat meer gezelligheid zien op hun desbetreffende golfbaan.

Greenfeespelers

Ook kan er worden geconcludeerd dat er veel potentie is binnen de provincie Drenthe onder de greenfeespelers. Van de 88 greenfeespelers komt slechts 17 % uit de provincie Drenthe zelf. De golfaccommodaties zouden eerst de focus moeten leggen om greenfeespelers in hun eigen omgeving aan te trekken voordat ze het buiten de provincie Drenthe gaan zoeken.

Ook kan er worden geconcludeerd dat greenfeespelers bereid zijn om veel kilometers af te leggen voor een ronde golf in Drenthe. De greenfeespelers komen voornamelijk uit Noord-Holland en Groningen. Gemiddeld hebben de greenfeespelers 124 kilometer afgelegd om de golfaccommodatie te bereiken. Dit zijn relatief veel kilometers.

De voornaamste reden waarom greenfeespelers graag golf spelen is vanwege de ontspanning en het competitieve spelelement. Greenfeespelers spelen veel golf, namelijk: meer dan 1 keer per week. De reden die gegeven is waarom ze op de desbetreffende baan

spelen is vanwege de mooie omgeving van Drenthe. Greenfeespelers baseren hun keuze voor een golfbaan of deze uitdagend genoeg is of niet.

8.3 Profielbeschrijving bezoekers

Tijdens het literatuuronderzoek zijn verschillende profielen van de golfer beschreven aan de hand van eerdere onderzoeken. Deze profielen zijn toegepast in het veldonderzoek en worden in beeld gebracht op de bezoekers van de golfaccommodaties in Drenthe. Uit de resultaten van het onderzoek wordt gekeken welke doelgroepen potentieel de grootste bijdrage kunnen leveren aan de doelstellingen van het project 18 Holes. Ten eerst worden de resultaten beschreven aan de hand van een profiel beschrijving van de golfer in Drenthe, zowel greenfeespelers als golfclubleden. Daarna kan worden geconcludeerd welke doelgroep potentieel de grootste bijdrage kan leveren.

8.2.1 Profiel golfclubleden Drenthe

De leden van de golfaccommodaties zijn voornamelijk mannen welke zich in de leeftijdscategorie bevinden van 61 tot en met 70 jaar oud. De gemiddelde leeftijd van zowel man als vrouw is tussen de 46 en 60 jaar oud. De golfclubleden zijn vaak woonachtig in de omgeving waar de golfclub zich bevindt en hebben gemiddeld niet meer dan 25 km hoeven reizen om een ronde golf te kunnen spelen.

De voornaamste reden waarom golfclubleden het spel spelen is ontspannend. Een andere reden is dat familie/vrienden op dezelfde golfclub golfen en om (nieuwe) mensen te ontmoeten. Eveneens vinden de golfclubleden het competitieve element en om dichterbij de natuur te komen, een reden om de golfsport te beoefenen. Andere redenen zijn; gezelligheid/sfeer op de golfclub, samen zijn met zijn/haar partner, voor de gezondheid, beweging en sportiviteit.

Golfclubleden spelen bijna net zo graag een 18 holes en 9 holes spel en beoefenen de sport 1 keer per week of vaker. De reden waarom ze op de desbetreffende club spelen is vanwege de mooie omgeving of omdat het op afstand is van de woonplaats. De grootste groep golfclubleden speelt minder dan 5 keer per jaar op een andere golfclub. De voornaamste reden hiervoor is vakantie, afwisseling en variatie of met vrienden. Eventuele andere sporten die worden beoefend door de golfclubleden zijn fitness en tennis. Gezelligheid, sport en spel en een goed restaurant zijn facetten die het golfclublid graag nog meer zou willen zien bij zijn/haar club. En de reden waarom ze in Drenthe de sport beoefenen is omdat ze voornamelijk uit de omgeving van de golfaccommodatie komen of vanwege de mooie omgeving en de rust in Drenthe.

8.2.2 Profiel Greenfeespeler Drenthe

De greenfeespelers van de golfaccommodaties in Drenthe zijn voornamelijk mannen welke zich in de leeftijdscategorie bevinden van 61 tot en met 70 jaar oud. De gemiddelde leeftijd van zowel man als vrouw is tussen de 46 en 60 jaar oud. De greenfeespelers zijn niet woonachtig in de omgeving waar de golfclub zich bevindt en zijn bereid om een grote afstand te rijden om in Drenthe te kunnen spelen.

De meeste greenfeespelers die in Drenthe komen golfen hebben ergens anders een handicap registratie. Een groot deel is lid van een andere golfclub met baan en maar een klein deel is lid van een virtuele club. De voornaamste reden waarom golfclubleden het spel spelen is ontspannend. Een andere reden is dat familie/vrienden op dezelfde golfclub golfen en om (nieuwe) mensen te ontmoeten. Eveneens vinden de golfclubleden het competitieve element en om dichterbij de natuur te komen, een reden om de golfsport te beoefenen. Andere redenen zijn; gezelligheid/sfeer op de golfclub, samen zijn met zijn/haar partner, voor de gezondheid, beweging en sportiviteit.

Greenfeespelers spelen vaker 18 holes dan 9 holes, maar het verschil is klein. De grootste groep greenfeespelers beoefent de sport 1 keer per week of vaker. De reden waarom ze op de desbetreffende club spelen is vanwege de mooie omgeving of omdat er sprake is van een evenement of de golfclub. Eventuele andere sporten die worden beoefend door de golfclubleden zijn fitness en tennis. Greenfeespelers willen dat een golfbaan uitdagend is, service moet bieden en gezelligheid moet uitstralen. De reden waarom greenfeespelers Drenthe bezoeken om een rondje golf te kunnen spelen is vanwege de mooie natuur en omdat ze al woonachtig zijn in de omgeving van Drenthe.

8.3 Eindconclusie

In de eindconclusie wordt het doel van dit onderzoek beschreven. De doelstelling van dit onderzoek is in het begin van dit hoofdstuk beschreven. In de eindconclusie wordt er duidelijk welke doelgroepen potentieel de meeste bijdrage kunnen leveren aan de projectdoelstellingen van 18 Holes.

Samenvattend kan er worden gezegd dat de doelgroepen man en vrouw met een leeftijd tussen de 46 en 60 jaar oud en de man en vrouw die zich bevinden in de leeftijdscategorie 61 tot en met 70 jaar de meeste bijdrage kunnen leveren aan de projectdoelstellingen. In het volgende hoofdstuk wordt er beschreven op welke manier de golfaccommodaties hun aanbod aantrekkelijker kunnen maken voor golfers buiten de provincie Drenthe. Gekeken naar de trends en ontwikkelingen is dit de (aankomende) doelgroep genaamd 'de vergrijzers'. Deze doelgroep is een actieve gebruiker van internet en social media en komt het meest overeen met de klantenprofielen: de succesvolle babyboomer en de gearriveerde elite. Hierbij is gekeken naar het soort lidmaatschap, de leeftijd en waarden en interesses

vergeleken met de trends en ontwikkelingen van de golfsport. Deze doelgroepen hebben ook een hoog inkomen en een groot vermogen.

9. Aanbevelingen

In de vorige hoofdstukken zijn de resultaten van het veldonderzoek beschreven en zijn er twee nieuwe profielen van de Drentse golfer bekend gemaakt. Deze zijn aan het eind van dit hoofdstuk beschreven. Ook is er geconcludeerd welke doelgroepen potentieel de meeste bijdrage kunnen leveren aan de projectdoelstellingen van 18 Holes. De aanbevelingen die zijn geschreven zijn op het gebied van faciliteiten en arrangementen. Hiervoor is gekozen omdat op het gebied van deze twee gebieden de meeste aangedragen punten verbeterd kunnen worden. Niet alle punten die zijn gegeven uit het deskresearch en het veldonderzoek worden meegenomen in de aanbevelingen. Alleen de sterkste punten worden aangedragen ter optimalisering van de golfaccommodaties. Door de aanbevelingen door te voeren in de praktijk, kunnen de kwaliteit, service en diensten in de toekomst optimaliseren om de provincie Drenthe aantrekkelijker te maken.

Omdat uit onderzoek is gebleken dat de faciliteiten van de golfaccommodaties verbeterd moeten worden, wordt aanbevolen de volgende maatregelen door te voeren:

- Toilet en waterpunt op de golfbaan. Wanneer de bezoekers komen om bijvoorbeeld een 18 holes ronde te gaan spelen moeten zij hun behoefte kunnen doen tijdens deze ronde. Hiervoor is het niet logisch om de weg terug af te leggen. Dit gaat ook ten koste van de beleving van sport. Wanneer er toiletvoorzieningen op de baan komen wordt het voor de bezoekers prettiger om een 'kleine break' te kunnen houden en niet terug te moeten lopen naar het clubhuis. Het plaatsen van een toilet en waterpunt op de baan is een grote investering voor de golfaccommodatie en zal niet op korte termijn geïmplementeerd kunnen worden.
- Uitbreiding restaurant. In het onderzoek is aangegeven dat veel bezoekers waarde hechten aan een goed restaurant en lekker eten. Bezoekers hebben behoefte aan een 'daghap' en zien graag een uitbreiding van de restaurants op de golfbanen. Een sfeervol restaurant met een variërende menukaart zorgt ook voor niet-golfers als bezoekers. Om aan te sluiten op de trend PuurNatuur kan de golfaccommodatie natuurlijke producten gebruiken bij de gerechten in hun restaurant. De bezoekers hechten dan meer waarde aan hun gezond eten met natuurlijke producten uit de omgeving.
- Sport- en spelelement: fitnessmogelijkheid op lange termijn. Veel bezoekers van de golfaccommodaties in Drenthe beoefenen naast golfen nog een andere sport, namelijk:

fitness. Voor de uitbreiding van de faciliteiten kan er op de golfbaan een fitnessruimte worden geïmplementeerd. Wanneer de fitnessruimte grote open ramen krijgt, kunnen de bezoekers van de fitnessruimte uitkijken op de golfbaan. Dit zorgt voor extra beleving van de bezoekers. Ook kan er in combinatie met het lidmaatschap een aangepaste prijs worden gemaakt wanneer de bezoeker de mogelijkheid krijgt op gebruik te maken van de fitnessruimte.

Omdat uit onderzoek is gebleken dat de arrangements van de golfaccommodaties verbeterd moeten worden, wordt aanbevolen de volgende maatregelen door te voeren:

Er dient een divers aanbod in lidmaatschappen en greenfee-arrangements te worden aangeboden. Daarbij ligt de focus op de volgende punten;

- Focus op familie-golf en familielidmaatschap. Het is een (aankomende) trend dat activiteiten met het hele gezin worden ondernomen. Hiermee worden drie verschillende generaties bedoeld: kleinkinderen, (schoon) ouders en opa en oma. Er dient een op maat gesneden aanbod te komen voor de familie. Hierbij kan gedacht worden aan een familie menu; familie wedstrijden en op zaterdagmiddag op de baan. "Elke generatie voelt zich fijn op de golfbaan".
- Focus op studenten en twintigers. Zoals gezegd is er genoeg 'ruimte' voor jongeren. Studenten en twintigers hebben vaak de techniek van de golfsport sneller onder de knie dan oudere mensen. Hierdoor is de kans sneller dat zij succes zien in hun spel, wat bevorderlijk is voor de toekomst en de herhaling van het bezoek aan de golfaccommodatie. Er kan een aangepast arrangement worden gemaakt met een aantrekkelijke prijs voor de student. Ook doen de jongeren van tegenwoordig veel in teamverband wat betekent dat de arrangement het beste aangeboden kan worden in combinatie met meerdere personen.
- Het twilight-tarief. Door enkele golfclubs in Nederland wordt gebruik gemaakt van het twilight-tarief. Dit tarief is bedacht voor mensen die nog werkende zijn en na vier uur tegen een gereduceerde prijs kunnen golfen. Merendeels van de werkende bevolking in Nederland, werkt tot 4/5 uur. De mensen die werken tot vier of vijf uur krijgen zo de mogelijkheid om toch nog 9 holes te spelen.
- 9 Holes & Bridge in de winter. In de ochtend gaan de bezoekers eerst een 9 holes ronde spelen en eindigen met een bridge drive of een bridge toernooi. Deze aanbeveling is voornamelijk bedoeld voor in de wintertijden wanneer de golfbanen minder bezocht worden. Op deze manier wordt sport en spel gecombineerd voor bezoekers met een leeftijd van 61 – 70 jaar oud. De bezoekers kunnen zich vooraf inschrijven voor het

arrangement maar op de dag zelf is het ook nog mogelijk om mee te doen aan de open drive. Op deze manier ontvangt de golfaccommodatie de meeste bezoekers.

10. Reflectie

Gedurende het onderzoek zijn er een aantal beperkingen in het onderzoek ontdekt en kunnen er aanbevelingen worden gedaan voor verder onderzoek. Deze worden in dit hoofdstuk beschreven.

10.1 Beperkingen van dit onderzoek

Een aantal beperkingen van dit onderzoek kunnen worden opgemerkt. De golfclubleden verschilden van de groep greenfeespelers van elkaar wat betreft de verdeling van het aantal respondenten. Er zijn veel meer golfclubleden ondervraagd dan greenfeespelers. Tijdens het onderzoek kon er geen invloed uitgeoefend worden voor een gelijke verdeling van het aantal respondenten. Dit omdat de vijf golfbanen zelf ook enquêtes konden laten invullen door de bezoekers waardoor er geen inzicht was in de verdeling van de golfclubleden en de greenfeespelers. Toch is tijdens het onderzoek zo goed mogelijk rekening met deze verschillen gehouden door de groepen te vergelijken en de verschillen te analyseren. Uiteraard was het beter geweest als de twee groepen gelijk verdeeld waren.

10.2 Aanbevelingen voor verder onderzoek

De aanbevelingen in dit hoofdstuk zijn van belang voor het project 18 Holes, waarvan dit onderzoek een onderdeel is. De aanbevelingen kunnen verwerkt worden voor verder onderzoek van de projectdoelstellingen van 18 Holes.

Een interessante vervolgstap is het onderzoeken van de aantrekkelijkheid van de provincie Drenthe golfers van buiten de provincie op internationaal gebied. Hiermee wordt Duitsland bedoeld. Omdat het land grenst aan de provincie Drenthe zou er op internationaal gebied gekeken kunnen worden naar kansen voor de golfaccommodaties.

Voor een vervolgonderzoek kan er gekeken worden naar de aantrekkelijkheid van andere golfbanen in de overige 11 provincies. Uit de resultaten is gebleken dat er geen enkele greenfeespeler uit Gelderland de golfbanen in Drenthe heeft bezocht. Om te kunnen concluderen dat Gelderland eventueel beschikt over veel en mooie golfbanen is verder onderzoek voor nodig. Om te kijken waar Drenthe zijn bezoekers buiten de provincie vandaan kan halen is een verdieping in de golfbanen van andere provincies noodzakelijk.

In dit onderzoek zijn de golfaccommodaties in Drenthe in het algemeen onder de loep

genomen. Daaruit zijn resultaten gekomen die ter verbetering dienen voor de golfaccommodaties. Voor verdere onderzoek dient het onderzoek uitgevoerd te worden per golfaccommodatie. Hierdoor kunnen de Unique Selling Points in kaart worden gebracht en kan er beter ingespeeld worden per accommodatie op hun bezoekers. Op deze manier kan er ook gekeken worden waar eventuele samenwerking met andere golfaccommodatie mogelijk is.

11. Bibliografie

ANP. (2014, 06 11). *'Nederland is crisisvrij, maar de economie groeit dit jaar niet meer'*. Opgehaald van Trouw:

<http://www.trouw.nl/tr/nl/4504/Economie/article/detail/3670260/2014/06/11/Nederland-is-crisisvrij-maar-de-economie-groeit-dit-jaar-niet-meer.dhtml>

Associatie, N. G. (2014). *Welkom*. Opgehaald van Nederlandse Greenkeepers Associatie:

<http://ngagolf.nl/>

Baarda, &. G. (2001). *Basisboek Methoden en Technieken*. Groningen: Wolters-Noordhoff.

Bisnode. (2014, mei 15). *over ons*. Opgehaald van Bisnode: <http://www.bisnode.nl/over-ons/bisnode.aspx>

BurgGolf. (2014). *BurgGolf 25 jaar*. Opgehaald van BurgGolf: <http://www.burggolf.nl/>

Club, D. G. (2014). Opgehaald van Drentsche Golf & Country Club: <http://www.dgcc.nl/>

Drenthe, P. (2012). *Bevolkingsprognose XVIII*. Provincie Drenthe.

Drenthe, P. (2013, 09 30). *Feiten en Cijfers Vrijtijdseconomie Drenthe*. Opgehaald van Provincie Drenthe:

[file:///C:/Users/Malon/Downloads/feiten_en_cijfers_vrijtijdseconomie_drenthe_2013_-_versie_30-09-2013%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Malon/Downloads/feiten_en_cijfers_vrijtijdseconomie_drenthe_2013_-_versie_30-09-2013%20(1).pdf)

Dutch Golf Teaching Federation. (2014). Organisatie. Opgeroepen op 2014, van DGTF.nl:

<http://www.dgtf.nl/index.php/dgtf/organisatie>

Encyclo. (2014). *Greenfee*. Opgeroepen op 2014, van Encyclo.nl:

<http://www.encyclo.nl/zoek.php?woord=greenfee>

Federatie, N. G. (2008). *Statuten en het Huishoudelijk reglement*. Utrecht: Nederlandse Golf Federatie.

Federatie, N. G. (2013). *Golf in Nederland 2013*. Utrecht: Solo Golf.

Federatie, N. G. (2014). *Aan de slag! Golfmarkt #4*, 60.

- Gelpenberg, D. D. (2014). *De baan*. Opgehaald van DGC De Gelpenberg:
<http://www.dgcdegelpenberg.nl/nl/site/baanomschrijving>
- Glabbeek, N. v. (2012). *Studeren communiceren en onderzoeken; alfabetisch naslagwerk voor het hoger onderwijs*. Purmerend: Pearson Education Benelux.
- Golfaccomodaties, N. V. (2014, 02). *Nederlandse Vereniging van Golfaccomodaties*. Opgehaald van Nederlandse Vereniging van Golfaccomodaties: www.nvg.nl
- Golfer, D. V. (2014). *Vrije golfers en D leden*. Opgehaald van De Vrije Golfer: vrijegolfer.com
- Golf-Info.nl. (2014). *Vershil course rating en slope rating* . Opgehaald van Golf-Info.nl:
<http://www.golf-info.nl/golf-regels/verschil-course-rating-en-slope-rating/#sthash.voA4yvk7.dpbs>
- golfersinfo.nl. (2014). *Handicap berekenen*. Opgehaald van golfersinfo.nl:
<http://golfersinfo.nl/Uitleg/handicap>
- Golf-Info.nl. (2014). *Vershil course rating en slope rating* . Opgehaald van Golf-Info.nl:
<http://www.golf-info.nl/golf-regels/verschil-course-rating-en-slope-rating/#sthash.voA4yvk7.dpbs>
- Golfreiswijzer. (2014, 02). *Golfen in Drenthe*. Opgeroepen op 2014, van Golfreiswijzer:
<http://www.golfreiswijzer.nl/nl/regio-s/135/0.html1%2013>
- Google. (2014, 01 01). *bevolking Drenthe*. Opgehaald van Google:
<https://www.google.nl/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&espv=2&ie=UTF-8#q=bevolking+drenthe&spell=1>
- Grootheest, G. v. (2013, 05). *Meerbewegen: Sportnota 2020*. Maastricht: Gemeente Maastricht.
 Opgehaald van Gemeente Maastricht.
- HVA. (2012). *Deskresearch: Wat is dat?* Opgehaald van HVA:
<https://bib.hva.nl/nl/informatievindenverwerken/Deskresearchwatisdat/Paginas/default.aspx>
- Havelte, G. (2014). *Golfclub Havelte*. Opgehaald van Golfclub Havelte: <http://golfclubhavelte.nl/site/>
- Holthuizen, G. (2014). *Baan*. Opgehaald van Golfclub Holthuizen: <http://www.golfclubholthuizen.nl/de-baan/>
- HVA. (2012). *Deskresearch: Wat is dat?* Opgehaald van HVA:
<https://bib.hva.nl/nl/informatievindenverwerken/Deskresearchwatisdat/Paginas/default.aspx>
- Kenhove, P. d. (2007). *Marktonderzoek methoden en technieken*. Amsterdam: Pearson Education Benelux BV.
- Korzilius. (2000). *De kern van survey-onderzoek*. Assen: Van Gorcum & Comp. B.V.
- Lambrechtse, J. (2014, 6 17). Q-leden. (M. Schilder, Interviewer)

- Martensplek, G. (2014). *Welkom*. Opgehaald van Golfclub Martensplek: <http://www.martensplek.nl/>
- Muilwijk, E. (2009-2014). *DESTEP-analyse*. Opgehaald van Intemarketing: <http://www.intemarketing.nl/marketing/analyses/destep>
- Mulder, P. (2014, 05 05). *Opvallende vakantietrend 2014: de multigeneratievakantie*. Opgehaald van Verkeersbureaus.info: http://verkeersbureaus.info/nieuws/2014/05/05/45962-opvallende-vakantietrend-2014-de-multigeneratievakantie/?utm_source=Verkeersbureaus&utm_campaign=1e433e926f-RSS-daily&utm_medium=email&utm_term=0_38e1d01689-1e433e926f-418193805
- Nederhoed, P. (2011). *Een handleiding voor het opzetten en schrijven van rapporten, scripties, nota's en artikelen*. Houten : Bohn Stafleu van Loghum .
- NGF. (2013). De NGF Golf app: alle wedstrijden bij de hand! *Golfmarkt*, 8.
- NGF. (2013). *Nederland nog steeds koploper in duurzaam golf*. Opgehaald van NGF: <http://www.ngf.nl/nieuws/detail/nederland-nog-steeds-koploper-in-duurzaam-golf/>
- NGF. (2013, 03). *Wat zijn subsidies en fondsen?* Opgehaald van Wegwijs in subsidies in de golfsport: http://www.ngf.nl/static/uploads/ngf/uitgaven/NGF_Wegwijs_subsidies_05_WEB.pdf
- Nederlandse Golf Federatie, NGF. (2012, 09). *Golfmarkt #1*, p. 38. Opgehaald van : <http://www.ngf.nl/static/uploads/ngf/NGFGolfMarktSeptember2012.pdf>
- Nederlandse Golf Federatie, NGF. (2013, 03). *Golfmarkt #2*, p. 39 Opgehaald van: http://www.ngf.nl/static/uploads/ngf/uitgaven/NGF_GM02_mrt2013_WEB03.pdf
- Nederlandse Golf Federatie, NGF. (2013, 09). *Golfmarkt #3*, p. 64 Opgehaald van: <http://www.ngf.nl/static/uploads/ngf/golfmarkt/GolfMarkt03September2013.pdf>.
- Nederlandse Golf Federatie, NGF. (2013, 03). *Golfmarkt #4*, p. 60. Opgehaald van: <http://www.ngf.nl/static/uploads/ngf/golfmarkt/GolfMarkt04Maart2014.pdf>
- NGFmilieuzorg. (2012). *Duurzaamheid/GEO*. Opgehaald van NGF milieuzorg: <http://www.ngfmilieuzorg.nl/duurzaamheid>
- NVG. (2010). *Golfbanen werken aan herstel*. Opgehaald van nvg-golf: <http://www.nvg-golf.nl/nieuws/Golfbanen-werken-aan-herstel.html>
- Organisation, G. E. (2014). *Vision*. Opgehaald van Golfenvironment: <http://www.golfenvironment.org/vision>
- PGA Holland. (2014, 03). *Over PGA Holland*. Opgeroepen op 2014, van PGA Holland: <http://www.pgaholland.nl/over-pga/pga-passie-voor-golf/lees-meer-over-de-pga/>
- Rabobank. (2014, juni 14). *Rabobank Cijfers & Trends*. Opgehaald van Rabobank Cijfers & Trends: <https://www.rabobankcijfersentrends.nl/index.cfm?action=print.printPdf&id=71fdb46d-b02d-4394-9c47-ff90c28f10ff>

- Semslanden. (2014). *Altijd bespeelbaar. Op zomergreens*. Opgehaald van Semslanden:
<http://semslanden.nl/lid-woorden/>
- Snoek, B. &. (2010). *Van Visie 2015 naar Actie 2010: Wie is de nieuwe golfer?* Amsterdam: Creative Marketing Results.
- Softonic. (2012, mei 4). *Klout: wat is het en wat kan je ermee?* Opgehaald van Softonic:
<http://editorial.nl.softonic.com/klout-wat-is-het-en-wat-kan-je-ermee>
- Trendwatcher. (2013, 12 16). *VrijtijdsTrends 2014: FusionTime, Share-connected, PuurNatuur*.
Opgehaald van Pretwerk.nl: <http://pretwerk.nl/topnieuws/vrijtijdstrends-2014-fusiontime-share-connected-puurnatuur/25292>
- Verschuur, H. (2010). *Medespelers en tegenstanders*. Amsterdam: Universiteit Utrecht.
- Waard, P. d. (2013, 09 12). *'We moeten golf omarmen als familiesport'*. Opgehaald van Volkskrant:
<http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2844/Archief/archief/article/detail/3508137/2013/09/12/We-moeten-golf-omarmen-als-familiesport.dhtml>
- Witjes, S. (2012). *Touristisch-recreatief ontwikkelplan*. Zevenaar: Gemeente Zevenaar. Opgehaald van NBTC-NIPO Research:
<http://www.kkenniscentrumtoerisme.nl/k/nl/n541/news/view/11511/12650/ToekomstvisieNederlandse-vakantiemarkt-2020.html>

12. Bijlagen

Bijlage I	:	Overzicht Drentse Golfaccommodaties
Bijlage II	:	Zeven klantprofielen
Bijlage III	:	Enquête golfclubleden
Bijlage IV	:	Enquête greenfeespelers
Bijlage V	:	Ranking sportbonden en social media gebruik
Bijlage VI	:	Bevolkingspiramide en bevolkingsopbouw Drenthe
Bijlage VII	:	Resultaten enquêtes
Bijlage VIII	:	Beoordelingsformulier scriptie 2013 - 2014

Bijlage I: overzicht Drentse Golfaccommodaties

Golfaccommodaties Provincie Drenthe	Aantal Holes	Plaats	Faciliteiten	Oefenmogelijk- heden
Green Meet*s	9 holes	Erica	Overnachtingsaccommodatie Business Club Restaurant Welness Fitness	- 6 holes par 3 - driving Range
BurgGolf	9 holes	Emmen	Business Club Restaurant	- Driving range
Golfclub Holthuizen	9 holes	Roden	Restaurant Golfschool	- driving range
Golfclub de Gelpenberg	18 holes	Aalden	Golfschool Restaurant	- oefen holes
Stichting Golfpark Exloo	18 holes	Exloo	Restaurant Catering op locatie	- driving range
Golfclub Semslanden	18 holes	Gasselternijveen	Golf Shop Golf Studio Restaurant Catering op locatie	- 6 holes par 3 - driving range
Golfclub Martensplek	18 holes	Tiendeveen	Overnachtingsaccommodatie Restaurant	- 9 oefen holes - driving range
Golfclub Havelte	18 holes	Havelte	Restaurant Business Club	- driving range
Drentsche Golf & Country Club	27 holes	Zijerveen	Overnachtingsaccommodatie Restaurant The Country Golf Shop De Business Club De vereniging	- 9 holes par 3 - driving range

Bijlage II: De zeven klantprofielen

Startende academicus

LIDMAATSCHAP: vaker Stichting Golfsport (of vergelijkbaar) dan clublid

LEVENSFASE: nog geen kinderen, bezig met baan veranderen en eerste echte huis, alleen een kat

INKOMEN: 2.500 – 3.000 euro bruto per maand

BAAN: academische achtergrond, studerend of net afgestudeerd, werkend in middenkader in de ICT of in een commerciële functie

WAAR: wonen in de grote universiteitssteden (Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Groningen)

SPORTEN: individuele sporten als squash of hardlopen

VAKANTIE: veel verschillende vakanties, zoals actieve, cultuur, steden, zon, en stedentrips dichterbij

MEDIA: intensief internetgebruik, Intermediair, studieboeken, commerciële zenders, de pers, Metro, Spits, Carp, abonnement op Spotify

LIFESTYLE TYPING: koopt veel via internet, uitgaan, experimenteren in het leven, trendy, innovatieve koper, AH to go, één goed doel, weinig duurzame goederen

AAN TE SPREKEN OP: zomervakantielidmaatschap, lidmaatschap op de drivingrange inclusief lessen.

AAN TE SPREKEN OP: saamhorigheidsgevoel met vriendenclub, samenwerken met voetbal- of hockeyclub, huis aan huis uitnodigen voor open dag

AAN TE SPREKEN OP: familiedagen met kinderopvang, proeflidmaatschappen voor de familie, extra cursussen, jaarkaart i.p.v. lidmaatschap

A collage of seven photographs. The top photo shows three people (two men and one woman) wearing white shirts and dark aprons, standing in front of shelves filled with various types of cheese. The middle-left photo shows a man in a dark suit and tie, sitting on a wooden stool with his legs crossed, in a room with white walls and a staircase. The middle-right photo shows a silver SUV parked outdoors. The bottom-left photo shows a man in a dark suit standing in front of a screen displaying a logo with the letters 'JIT'. The bottom-center photo shows the storefront of a business with large windows and a sign. The bottom-right photo shows a man in a white shirt holding a large, cooked ham.

Bijlage III: Enquête golfclubleden

Geachte respondent,

Tijdens mijn afstuderen aan Stenden Hogeschool in Leeuwarden doe ik onderzoek naar de promotie van de provincie Drenthe voor golfers. Om een duidelijk beeld te krijgen waarom bezoekers naar Drenthe komen om te gaan golfen, stel ik uw mening zeer op prijs.

Het is een anonieme enquête en het invullen van de enquête duurt slechts een paar minuten.

Alvast bedankt voor uw medewerking!

Enquête Golfclubleden

Baan:.....

** kruis aan wat van toepassing is*

1. Wat is uw geslacht?

- ☐ man
- ☐ vrouw

2. Wat is uw leeftijd?

- ☐ < 30 jaar
- ☐ 31 – 45 jaar
- ☐ 46 – 60 jaar
- ☐ 61 – 70 jaar
- ☐ > 70 jaar

3. Wat is uw woonplaats?

.....

4. Hoeveel reistijd/km legt u af om bij uw golfclub te komen?

..... KM

5. Wat is de voornaamste reden waarom u golf speelt?

- ☐ ontspannend
- ☐ familie/vrienden spelen ook op deze club
- ☐ (nieuwe) mensen ontmoeten
- ☐ competitief spelelement

- ☐ dichterbij de natuur
- ☐ anders, namelijk:.....

6. Waarom speelt u op deze club? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ mooie omgeving
- ☐ afstand
- ☐ prijs
- ☐ saamhorigheid
- ☐ mond-op-mond reclame
- ☐ gezien op de website/advertentie
- ☐ klantvriendelijkheid en service van de baan

7. Hoe vaak speelt u op uw eigen club?

- ☐ 1 keer per week of vaker
- ☐ 1 keer per maand
- ☐ 2-3 keer per maand
- ☐ 1 keer per half jaar
- ☐ < 5 keer per jaar

8. Speelt u vaker 9 holes of 18 holes?

- ☐ 9 holes
- ☐ 18 holes

9. Hoe vaak speelt u op een golfclub buiten uw homecourse?

- ☐ 1 keer per week of vaker
- ☐ 1 keer per maand
- ☐ 2-3 keer per maand
- ☐ 1 keer per half jaar
- ☐ < 5 keer per jaar

10. Wat is de reden waarom u buiten uw eigen club zou spelen? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☐ vakantie
- ☐ met vrienden
- ☐ bedrijfsuitje
- ☐ kennismaken met andere golfclubs
- ☐ afwisseling/variatie
- ☐ anders, namelijk:.....

11. Beoefent u nog een andere sport naast golf?

- ☐ Nee
- ☐ Ja, namelijk:
 - ☐ hockey
 - ☐ tennis
 - ☐ voetbal
 - ☐ anders, namelijk:.....

12. Wat moet een golfclub u nog meer bieden?

.....

13. Wat is de voornaamste reden waarom u golf speelt in de provincie Drenthe?

Wat onderscheidt de provincie Drenthe van andere provincies?

Bijlage IV: Enquête greenfeespelers

Geachte respondent,

Tijdens mijn afstuderen aan Stenden Hogeschool in Leeuwarden doe ik onderzoek naar de promotie van de provincie Drenthe voor golfers. Om een duidelijk beeld te krijgen waarom bezoekers naar Drenthe komen om te gaan golfen, stel ik uw mening zeer op prijs.

Het is een anonieme enquête en het invullen van de enquête duurt slechts een paar minuten.

Alvast bedankt voor uw medewerking!

Enquête Greenfeespelers

Baan:.....

** kruis aan wat van toepassing is*

1. Wat is uw geslacht?

- ☐ man
- ☐ vrouw

2. Wat is uw leeftijd?

- ☐ < 30 jaar
- ☐ 31 – 45 jaar
- ☐ 46 – 60 jaar
- ☐ 61 – 70 jaar
- ☐ > 70 jaar

3. Wat is uw woonplaats?

.....

4. Hoeveel reistijd/km heeft u af moeten leggen om bij deze golfclub te kunnen spelen?

..... KM

5. Waar heeft u uw handicapregistratie?

- ☐ Golfclub met baan
- ☐ Virtuele golfclub

6. Wat is de voornaamste reden waarom u golf speelt?

- ☐ ontspannend
- ☐ familie/vrienden spelen ook op deze club
- ☐ (nieuwe) mensen ontmoeten

- ☐ competitief spelelement
- ☐ dichterbij de natuur
- ☐ anders, namelijk:.....

7. Hoe vaak speelt u golf?

- ☐ 1 keer per week of vaker
- ☐ 1 keer per maand
- ☐ 2-3 keer per maand
- ☐ 1 keer per half jaar
- ☐ < 5 keer per jaar

8. Speelt u vaker 9 holes of 18 holes?

- ☐ 9 holes
- ☐ 18 holes

9. Wat is de reden waarom u golf speelt op deze baan? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

- ☐ mooie omgeving
- ☐ klantvriendelijkheid en service van de baan
- ☐ vakantie
- ☐ met vrienden
- ☐ bedrijfsuitje
- ☐ afstand
- ☐ mond-tot-mond reclame
- ☐ gezien op de website/advertentie
- ☐ via een hotelarrangement
- ☐ anders, namelijk:.....

10. Beoefent u nog een andere sport naast golf?

- ☐ Nee
- ☐ Ja, namelijk:
 - ☐ hockey
 - ☐ tennis
 - ☐ voetbal
 - ☐ anders, namelijk:.....

11. Wat moet een golfclub u bieden om er naartoe te gaan?

.....

12. Wat is de voornaamste reden waarom u golf speelt in de provincie Drenthe?

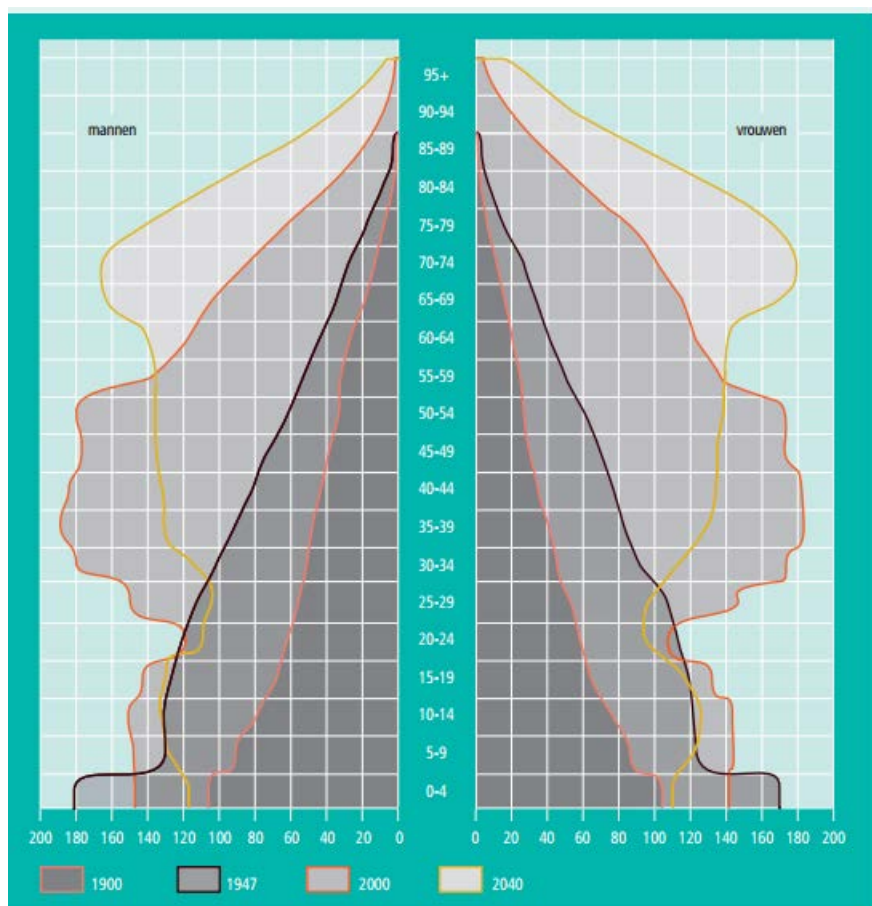
Wat onderscheidt de provincie Drenthe van andere provincies?

Bijlage V: Ranking sportbonden en social media gebruik

Sportbonden (#sportbonden) Last updated: 22/02/2014 By: @Cocoonerle

Rank	Last week								
1	1		KNVB - Voetbal	86	64,853	61,043	3,157		
2	2		NGF - Golf	65	3,730	10,506	319		
3	4		KNHB - Hockey	60	14,914	25,027	266		
4	3		Watersportverbond	63	28,505	9,103	313		
5	7		KNLTB - Tennis	63	6,645	3,358	295		
6	6		NOC*NSF	62	29,629	6,056	57		
7	8		KNHS - Paardensport	53	13,769	10,051	160		
8	9		KNMV - Motorsport	58	4,700	6,454	76		
9	8		Topzeilen - Watersportverbond	58	18,071	2,162	164		
10	12		Atletiekunie	58	7,233	3,308	51		
11	10		KNCB - Cricket	58	6,038	1,647	34		
12	11		NKBV - Klim en Berg	57	3,071	5,364	53		
13	13		NeVoBo - volleybalbond	54	6,628	6,422	205		

Bijlage VI – Bevolkingspiramide en bevolkingsopbouw Drenthe

Figuur 26: Bevolking naar geslacht en leeftijd in verschillende jaren x 100 inw. (ProvincieDrenthe, 2012)

	1980	2010	2020	2030	2040
0 tot 15 jaar	24,0	17,8	15,8	15,5	15,7
Jonger dan 5 jaar	6,4	5,3	4,9	4,9	4,8
5 tot 10 jaar	8,3	6,2	5,3	5,2	5,3
10 tot 15 jaar	9,3	6,3	5,6	5,3	5,5
15 tot 65 jaar	64,5	64,4	60,8	55,8	52,6
15 tot 20 jaar	8,9	5,9	6,0	5,2	5,2
20 tot 25 jaar	7,5	4,7	4,8	4,3	4,2
25 tot 30 jaar	7,4	4,6	4,5	4,5	4,2
30 tot 35 jaar	8,0	5,0	5,0	5,0	4,8
35 tot 40 jaar	6,4	6,7	5,3	5,4	5,5
40 tot 45 jaar	5,7	7,8	5,5	5,4	5,6
45 tot 50 jaar	5,5	7,9	6,8	5,5	5,7
50 tot 55 jaar	5,2	7,5	7,7	5,6	5,7
55 tot 60 jaar	5,3	7,1	7,9	7,0	5,8
60 tot 65 jaar	4,4	7,2	7,4	7,8	5,8
65 plus jaar	11,6	17,8	23,4	28,7	31,7
65 tot 70 jaar	3,8	5,4	6,7	7,6	6,9
70 tot 75 jaar	3,1	4,3	6,4	6,8	7,3
75 tot 80 jaar	2,3	3,5	4,4	5,7	6,7
80 tot 85 jaar	1,4	2,5	3,0	4,7	5,2
85 tot 90 jaar	0,7	1,5	1,8	2,5	3,4
90 tot 95 jaar	0,2	0,5	0,8	1,1	1,8
95 jaar of ouder	0,0	0,1	0,2	0,3	0,5
Totaal leeftijden	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Figuur 27: Leeftijdsopbouw van de Drentse bevolking 1980-2040 (ProvincieDrenthe, 2012)

Bijlage VII – Resultaten enquêtes

Aantal van Type speler	Leeftijd					
Geslacht	< 30 jaar	31 - 45 jaar	46 - 60 jaar	61 - 70 jaar	> 70 jaar	Eindtotaal
man	9	25	38	71	41	184
vrouw	3	1	27	23	22	76
Eindtotaal	12	26	65	94	63	260

	Leeftijd					
Geslacht	< 30 jaar	31 - 45 jaar	46 - 60 jaar	61 - 70 jaar	> 70 jaar	Eindtotaal
Man	3%	10%	15%	27%	16%	71%
Vrouw	1%	0%	10%	9%	8%	29%

Golfclubleden - Wat moet een golfclub u bieden om er naartoe te gaan?		Beantwoord
betere oefenfaciliteiten, toilet op baan		13
Business Hospitality		1
Combinatie van spel,sport en sfeer		19
Daghap		1
Gastvrijheid		
Verzorgde baan		1
Geen wachttijd		1
gezellige mensen ontmoeten		1
Gezelliger clubhuis		1
Gezelligheid		45
Gezelligheid		1
Goed eten		1
Goed restaurant		18
Goede oefenfaciliteiten		1
Goede training mogelijkheden		1
Horeca uitbreiding		1
Korte wachttijden		1
Leeftijdsgenoten die willen presteren		1
Lekker eten		6
meer activiteit in het restaurant		1
Minder hoog gras		1
Oefenfaciliteiten		1
Prettige sfeer		1
Restaurant uitbreiding		4
Service		2
Sociaal happening		1
Sociëteit gedachte		1

speelrecht op andere banen voor een vriendelijke prijs	1
Tevreden	29
tevreden over DGCC	1
Toilet op de baan/waterpunt	1
uitbreiden oefenfaciliteiten	1
uitbreiding faciliteiten; toilet	1
Uitbreiding holes	7
uitbreiding holes	
meer restaurant services	4
uitgebreide verlichte oefenfaciliteiten, ook savonds	1
Waterpunt	1
Zwembad	1

Greenfeespelers - Wat moet een golfclub u bieden om er naartoe te gaan?	
	Beantwoord
Aantrekkelijke greenfeeprijs	16
Gezelligheid	32
Goede faciliteiten	4
Goede service	2
Lekker eten	8
Mooie baan	2
Mooie natuur	24
Mooie omgeving	4
Rust	14
Service	26
Sfeervolle brasserie	2
Surprise party	2
Uitdagende baan	38
Zwembad	2

Rijlabels	Som van Type speler
27 holes	1
Gezelligheid	1
de mooiste baan van Nederland	1
Dichtbij	9
Gezelligheid	
goede prijs	1
Mooie omgeving	1
evenement	3
geen	1
gezelligheid	2
Mooie omgeving	23
Mooie omgeving	1
Mooie omgeving	1
Mooie omgeving	
Dichtbij	2
Mooie omgeving	
Fijne mensen	1
Mooie omgeving	
Gezelligheid	1
Mooie omgeving	
Rust	2
Mooie omgeving	
Rust	
Goeie service	1
Mooie omgeving	
Rust	
Ruimte	1
Mooie omgeving	
Woonomgeving	1
omgeving	10
Ruimte	3
Rust	3
Rust	
Fijne golfclub	1
Rust	
Gezelligheid	1
Rust	
gezelligheid	
Mooie omgeving	1
Rust	
Ruimte	2
Rust	
Ruimte	
Mooie omgeving	1
sportieve bezigheid	1
Sportieve bezigheid	
Gezelligheid	1
Tevreden	1
Toeval	
Weinig verschil met andere provincies	1

Vakantie	1
Woomomgeving	1
woonomgeving	76
Woonomgeving	
27 holes	1
Woonomgeving	
Dichtbij	1
Woonomgeving	
Gezelligheid	1
Woonomgeving	
gezelligheid	1
Woonomgeving	
Mooie omgeving	3
Woonomgeving	
Rust	1
Woonomgeving	
Rust	
Ruimte	1
Woonomgeving	
Rust	1
Woonomgeving	
Rust	
Ruimte	
Mooie omgeving	1
Woonomgeving	
Tevreden	1
Woonplaats	2
Eindtotaal	172

Stenden - VRIJETIJDSMANAGEMENT						
Beoordelingsformulier scriptie 2013 - 2014						
Student:	Naam			Relatienummer		
Bedrijfsbegeleider en bedrijfsnaam:						
Docentbegeleider:						
Tweede scriptiebeoordelaar:						
Uitslag:	Ruim onvoldoende 1 – 4,4	Onvoldoende 4,5 – 5,4	Voldoende 5,5 – 6,4	Ruim voldoende 6,5 – 7,4	Goed 7,5 – 8,4	Zeer goed 8,5 - 10
Rapportcijfer 1-10:						
Dit formulier is ingevuld en ondertekend door:	Naam		Handtekening		Datum	

Bijlage VIII – Beoordelingsformulier scriptie 2013 - 2014

A. Inleiding

Aandachtspunten:

- De context/aanleiding van de scriptie (bedrijf, sector, samenleving) is adequaat in kaart gebracht.
- Er zijn heldere en afgebakende onderzoeksdoelen.
- Er is een heldere en afgebakende probleemstelling
- De probleemstelling sluit aan bij de onderzoeksdoelen.

Opmerkingen over de kwaliteit van deze onderdelen:

Oordeel over de kwaliteit van deze onderdelen:

Ruim onvoldoende / Onvoldoende / Voldoende / Ruim voldoende / Goed / Zeer goed

B. Onderzoek & analyse

Aandachtspunten:

- De onderzoeksopzet is helder beargumenteerd: de student verantwoordt consequent de keuze voor de juiste methoden en technieken.
- De student heeft de gekozen onderzoeksopzet adequaat uitgevoerd.
- Er is voldoende theoretische onderbouwing.
- Uit de analyse blijkt het vermogen te conceptualiseren.
- De student verantwoordt consequent de relevantie en samenhang van gebruikte gegevens.

Opmerkingen over de kwaliteit van deze onderdelen:

Oordeel over de kwaliteit van deze onderdelen:

Ruim onvoldoende / Onvoldoende / Voldoende / Ruim voldoende / Goed / Zeer goed

C. Conclusies en aanbevelingen

Aandachtspunten:

- De vraagstelling wordt beantwoord.
- Er is een vertaalslag naar concrete (implementeerbare) aanbevelingen (indien van toepassing).
- Er vindt voldoende reflectie / terugblik plaats op het uitgevoerde onderzoek.

Opmerkingen over de kwaliteit van deze onderdelen:

Oordeel over de kwaliteit van deze onderdelen:

Ruim onvoldoende / Onvoldoende / Voldoende / Ruim voldoende / Goed / Zeer goed

D. Presentatie

Aandachtspunten:

- Het rapport voldoet aan de gestelde vormeisen als: samenvatting, inhoudsopgave, voorwoord etc.
- Er is sprake van behoorlijk taalgebruik.
- Er is functioneel gebruik gemaakt van grafieken, tabellen en afbeeldingen.
- Het rapport voldoet aan de meest recente APA-richtlijnen voor verwijzingen naar andere bronnen.
- Evt. bijlagen zijn relevant.

Opmerkingen over de kwaliteit van deze onderdelen:

Oordeel over de kwaliteit van deze onderdelen:

Ruim onvoldoende / Onvoldoende / Voldoende / Ruim voldoende / Goed / Zeer goed

Eindoordeel over de scriptie:

Ruim onvoldoende / Onvoldoende / Voldoende / Ruim voldoende / Goed / Zeer goed

Opmerkingen over het eindoordeel over de scriptie: